

Անթիլիասի մէջ տեղի ունեցաւ հոգեւոյս
Տ. Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի
թաղման կարգը

17 Դեկտեմբեր 2023–ին, Մոնթրէալի (Գանատա) մէջ ի տէր հանգաւ Տ. Սուրէն Արք. Գաթարոյեան, մեր ժողովուրդի զաւակներուն երկարամեայ ծառայութիւն մատուցելէ ետք:

Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի Տան Կարգն ու Վերջին Օծումը կատարուեցաւ Մոնթրէալի Ս. Յակոբ մայր եկեղեցւոյ մէջ, 21 Դեկտեմբեր 2023–ին, օրհնութեամբ Ս. Աթոռոյս գահակալ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետին եւ նախագահութեամբ ու ձեռամբ Գանատայի Հայոց Թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Բաբգէն Արք. Չարեանի: Այս առիթով ընթերցուեցաւ Վեհափառ Հայրապետին ցաւակցագիրը, ուր Նորին Սրբութիւնը յատկապէս կ'ըսէր. «Տիպար հոգեւորական մը եղաւ ու մնաց Սուրէն սրբազան իր հոգեւորական կեանքի բոլոր տարիներուն ու բոլոր պայմաններուն մէջ: Այս պարզ, բայց խորիմաստ վկայութեամբ կարելի է բնութագրել հանգուցեալ սրբազանին կեանքն ու ծառայութիւնը: Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան նկատմամբ իր ունեցած անխախտ հաւատարմութիւնը մղիչ ուժը հանդիսացաւ իր ծառայութեան՝ Անթիլիասէն մինչեւ Սուրիա ու Գանատա: Մեր եկեղեցւոյ ծէսին ու աւանդութիւններուն անվթար պահպանումը յատուկ տեղ գրաւեց սրբազանին կեանքին մէջ: Այս ուղղութեամբ ան խօսեցաւ ու գրեց եւ հակառակ իր առողջական փխրուն վիճակին, օրինակելի նուիրումով ծառայեց մեր ժողովուրդին՝ մինչեւ իր երկրաւոր կեանքին վերջին օրը»:

Նկատի ունենալով, որ ննջեցեալ Սուրէն Սրբազանին փափաքն էր հանգչիլ Անթիլիասի Մայրավանքի միաբանական դամբարանին մէջ, իր վախճանեալ միաբանակից եղբայրներուն կողքին, ուստի, Թաղման Կարգը կատարուեցաւ Մայրավանքին մէջ, 27 Դեկտեմբեր 2023–ի առաւօտուն:

Արդարեւ, նախագահութեամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին, «Չարեհան» միաբանական դամբարանին մէջ, Կիլիկեան Ուխտի միաբան հայրեր կատարեցին Գերեզմանի Կարգի շարականներու երգեցողութիւնը եւ աղօթասացութիւնը: Հանգուցեալ սրբազան հօր դագաղը պարուրուեցաւ քարոզասացութիւններով, աւետարանական ընթերցումներով եւ սաղմոսերգութիւններով: Արարողութեան ընթացքին, Վեհափառ Հայրապետը կատարեց հողի օրհնութիւնը՝ աղօթելով. «Օրհնեա, Տէր, ողորմութեամբ քով զհոգս ծառայիս Քո աշտօրիկ, եւ յիշեալ զսա զի հող էր եւ անդէն ի հող դարձաւ ըստ հրամանի քում»:

Թաղման Կարգի աւարտին, միաբան հայրեր միաձայնութեամբ երգեցին «Հայր մեր» եւ «Կիլիկիա» օրհներգը: Ապա, Նորին Սրբութիւնը Վեհարանի դահլիճին մէջ ցաւակցութիւններ ընդունեց:

Ցաւակցագիր

ՀՅԴ Բիւրօն այսու իր խորին ցաւակցութիւնն է յայտնում Իրանի հոգեւոր առաջնորդ աշխոյժա ինքնէին, Իրանի Իսլամական Հանրապետութեան նախագահ Իպրահիմ Ռայիսիին եւ Իրանի պաշարունակ ժողովուրդին՝ Քերման քաղաքում ահաբեկչութեան հետեւանքով զոհուած 84 իրանցիների մահուան կապակցութեամբ: Հայ ժողովուրդը լինելով ահաբեկչութեան դո՛հ՝ խորապէս դիտակցում է ահաբեկչութիւն երեւոյթի քստմենքի էութիւնը: Խստօրէն դատապարտում ենք ցանկացած տեսակի բռնութիւն եւ ահաբեկչութիւն՝ լինեն դրանք անհատական թէ պետական մակարդակի վրայ: Հայ եւ իրանցի ժողովուրդների բարեկամութիւնը հազարամեակների անցեալ ունի եւ վստահեցնում ենք՝ ձեր վիշտը՝ նաեւ մեր վիշտն է: Վերաւորներին ցանկանում ենք շուտափոյթ ապաքինում, իսկ նահատակների ընտանիքներին՝ համբերութիւն:

ՀՅԴ ԲԻՒՐՕ

Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր
եկեղեցւոյ 65-ամեակի յօրելեմական
ճաշկերոյթ

Կարդալ էջ 3

Բաբգէն Արքեպիսկոպոս Ս. Նշան եկեղեցւոյ
համայնքին հետ. 40-ամեակի նշում

Կարդալ էջ 3

HONDA
GABRIEL

THE ALL-NEW 2023
HONDA CR-V TOURING HYBRID

KEVORK ASADOURIAN
TRO BACHEKJIAN

7000, boul. Henri-Bourassa Est
Montréal-Nord, (Québec) H1G 6C4
☎ : 514 327-7777

HYBRID

Al-Nejmah

MIDDLE EASTERN SUPERMARKET

NOW OPEN
NOW OPEN

Սեփականատեր
Յարութ Միփան

Հնտանեկան բացառիկ գործառնություն
ուր կը գտնէք ձեր բոլոր կարիքները
ուտելիքներու վերաբերեալ

IN HOUSE

COFFEE ROASTING & GRINDING
ROASTING FRESH NUTS
SESAME GRINDING TO MAKE FRESH TAHINA
TANOOR BREAD & IRAQI SAMOON

Մուրճ աղալ եւ խարկել
Հնտեղէն աղալ օրական դրութեամբ
Շուշմայ աղալ եւ թահինի պատրաստել
Թոնիքի հաց եւ իրաքեան սոմուն

Supermarket | Restaurant | Bakery | Halal Butcher
Վաճառատուն, ճաշարան, փուռ, մսավաճառ

PHONE: 289.232.1200
3085 Hurontario St, Unit 1-6, Mississauga

Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ 65-ամեակի յօրելեմակամ ճաշկերոյթ

Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ 65–ամեակի յօրեկեանական ճաշկերոյթը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 16 Դեկտեմբեր 2023–ի երեկոյեան, Մոնթ–րէալի Հայ կեդրոնի ՀՄԸՄ–Կամք «Հայկ Մարգարեան» մարգարսահէն ներս, Օրհ–նութեամբ Գերշ. Տէր Բաբգէն Արք․ Չարեանի՝ Առաջնորդ Գանատայի Հայոց Թեմին, հովանաւորութեամբ տիար Գրի–գոր Տէր Ղազարեանի,կազմակերպու–թեամբ եկեղեցւոյս Հոգաբարձութեան եւ ներկայութեամբ աւելի քան 380 ազգա–յիններու։ Ներկայ էին նաեւ Լաւալի Ս. Գէորգ Հայց. Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ արժանապատիւ Տէր Յա–կոբ Քահանայ Գեաղայսանն ու եկեղե–ւոյ հոգաբարձութիւնը։

Յատուկ յանձնախումբ մը ամիս–ներէ ի վեր կը ծրագրէր ու կը կազմա–կերպէր եկեղեցւոյ 65–րդ այս Յօրեկեա–կանը․ օրեր առաջ արդէն վաճառուած էին բոլոր տոմսերը, եւ Ս. Յակոբ եկե–ղեցւոյ համայնքը անհամբեր կը սպասէր այդ հանդիպման։ Ժամանակէն առաջ ՀՄԸՄ– Կամք մարգարսահ հասած էին եկեղեցւոյս հարիւրաւոր անդամներ, բա–րեկամներ՝ իրենց ընտանեկան պարագա–ներով, հիմնադիրներու զաւակներ ու թոռնիկներ, հին ու նոր ներգաղթողներ, որոնք իրարու կը հանդիպէին, հին յիշա–տակներ վերապրելով․ սրահը վերածուեր էր ուրախ եւ կայտառ ընտանեկան հա–ւաքավայրի մը։

Յօրեկեանական ճաշկերոյթին հան–դիսավարն էր Ս. Յակոբ Ազգային վար–ժարանի Բասդրմաճեան երկրորդականի չըջանաւարտ, ինչպէս նաեւ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ Կիրակնօրեայ վարժարանի երիտասարդ եւ աշխոյժ անդամներէն Հրակ Պանքեան, որ ձեռնհասութեամբ կատարեց իրեն վստահուած պարտակա–նութիւնը։ Ան հրաւիրեց եկեղեցւոյ հո–գաբարձութեան նորրնտիր ատենապետ տիար Սարօ Տէր Պետրոսեանը՝ փոխան–ցելու Հոգաբարձութեան խօսքը։ Երի–տասարդ ատենապետը նչեց, թէ «Միջին Արեւելքէն գաղթած եւ Մոնթրէալի մէջ բնակութիւն հաստատած խումբ մը առաջընթաց եւ գաղափարապաշտ ազ–գայիներ, 1958–ին հիմը կը դնեն Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ», եւ աւելցուց, թէ ինչպէս Ս. Յակոբ եկեղեցին դարձաւ առաջին կանգառը Միջին Արեւելքէն Մոնթրէալ հասնող հայերուն, անոնց տրամադրելով անհրաժեշտ ծառայութիւն եւ ընտանեկան մթնոլորտ։

Սարօ Տէր Պետրոսեան դրուատեց այն օրէն ի վեր Ս. Յակոբի հովանիին ներքոյ կատարուած բեղուն գործունէ–ութիւնը, յիշելով Հայ կեդրոնը, Ամէնօր–եայ վարժարանը, Ծաղկոցը, Մանկամ–սուրը, Շաբաթօրեան, Կիրակնօրեան եւ ամառնային ճամբարը։ Ան իր խօսքի աւարտին անդրադարձաւ նոր մարտահ–րաւէրներուն եւ շեշտեց գործնական փո–փոխութիւններու, նոր գործելաոճի եւ մանաւանդ նոր սերունդին լայն տեղ տալու կարեւորութիւնը։

Գեղարուեստական յայտագրին իր մասնակցութիւնը բերաւ Ս. Յակոբ եկե–ղեցւոյ «Նոր ծաղիկ» երգչախումբը, ղե–կավարութեամբ էլօ Պողոսնի Հարպոյ–եանի, դաշնակի ընկերակցութեամբ Դա–լար Հարպոյեան Գալլօղլեանի։ Երգչա–խումբը շատ զեղեցիկ կերպով մեկնաբա–նեց «Ծիծեռնակի բոյնը», «Շքերթային քայլերդ», « Գարուն երեւան» եւ «Միշտ առաջ» երգերը, մեծապէս տպաւորելով ներկաները։

Ընթրիքի ճոխ սեղանը բացուած յայտարարուեցաւ, եղաւ սեղանի օրհ–նութիւն, միեւնոյն ատեն կատարուեցաւ 65–ամեակի մոմավառութիւնը, բազմա–սերունդ մասնակիցներու կողմէ։

Շատ հաճելի էր լսել Ս. Յակոբ Ազ–գային վարժարանի չըջանաւարտներէն երիտասարդ պատգամաբերներու «սրտի

խօսք»երը․ երիտասարդուհիներ Ալիք Պուլկարեան Աբանեան եւ Արմիկ Եաղճ–եան Սալամէ փոխն ի փոխ պատմեցին իրենց դպրոցական եւ պատանեկութեան օրերէն դրուագներ, ապա թէ ինչպէս եր–կուքը Ս. Յակոբ Ազգային վարժարանին մէջ սկսան դասաւանդելու։ Անոնք անդրադարձան նաեւ իրենց ծնողքնե–րուն երկար տարիներու աշխատանքնե–րուն՝ եկեղեցւոյ եւ Հայ կեդրոնի զանա–զան կազմակերպութիւններուն մէջ, բե–րելով իրենց մասնակցութիւնը «Ս. Յա–կոբ համայնքի բարեբեր հողին», ինչպէս նաեւ իրենց զաւակներուն Սուրբ Յակոբ Ազգային վարժարան յաճախելուն։

65–ամեակի կարկանդակի հատու–մէն առաջ տեղի ունեցաւ պարզեւատ–րում հետեւեալ պատկերով․ «Ասպետ»ի շքանշան ստացան տեարք՝ Գէորգ Օհանեան եւ Ստեփան Չաքմաքճեան (վերջինս բացակայ էր կամքէ անկախ պատճառներով), «Յովհան Մանդակու–նի» շքանշան ստացան տեարք՝ Ռաֆֆի Աբանեան, Գրիգոր Պասմաճեան, Սար–գիս Գուլումճեան, Աստոմ Մալխասեան, Սարգիս Մոմճեան, Լեւոն Նաճարեան, Վարդան Բաբախեան, Բրշ. Սարգիս Սրկ–Եաղճեան եւ տիկնայք՝ Ռիթա Օհանեան, Կիլտա Սուլաքեան, Հիլտա Օդումոշ–եան, Վիգի Զարգաւաթճեան, «Անանիա Շիրակացի»ի շքանշան ստացան տիկ–նայք՝ Շողիկ եւ Յսամիկ Նաճարեաններ, իսկ Առաջնորդ Սրբազան Հօր Օրհնու–թեան Գիրով պարզեւատրուեցաւ Բրշ. Առէն Կիսարկ․ Պապիկեան։ Անկէ ետք կարկանդակի հատումը կատարեցին Գերշ. Տ. Բաբգէն Արք․ Չարեան՝ Առաջ–նորդ Գանատայի Հայոց Թեմին, Արժ. Տ. Գառնիկ Քհն. Գոյունեան՝ հոգեւոր հո–վիւ Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ եւ Սարօ Տէր Պետրոսեան՝ ատենապետ եկեղեցւոյս Հոգաբարձու–թեան։ Նշեալ արարողութեան պիտի մասնակցէին նաեւ հոգեւոյս Տ. Սուրէն Արք․ Գաթարոյեան՝ եկեղեցւոյս հոգեւոր տեսուչ, եւ տիար Գրիգոր Տէր Ղազար–եան՝ հովանաւոր 65–ամեակի Յօրեկեա–կան ճաշկերոյթին եւ Հոգաբարձութեան երկար տարիներու ժրաջան ատենապետ, որոնք կամքէ անկախ պատճառներով չկրցան ներկայ գտնուիլ ձեռնարկին։

Խանդավառ մթնոլորտի մէջ բեմ բարձրացաւ Գերաշնորհ Տ. Բաբգէն Արք․ Չարեան։ Առաջնորդ Սրբազան Հայրը մեծապէս տպաւորուած անցնող 65 տա–րիներու ընթացքին տարուած աշխա–տանքներէն, յիշեց հիմնադիրներուն կա–տարած կարեւոր աշխատանքը, ըսելով․ «Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ կամարներուն տակ որքան հաւատացեալներ աղօթած են, որքան շարականներ երգուած են, որ–քան երիտասարդներ նոր ընտանիք կազմած են»։ Ապա անդրադառնալով երիտասարդ պատգամաբերներուն խօս–քին, որով ներկաները կրցան յստակ գա–ղափար մը կազմել Ս. Յակոբ չըջնակէն ներս կատարուած գործերուն մասին։ Ան շնորհաւորեց բոլոր անոնց, որոնք իրենց կեանքը միախառնած են Ս. Յակոբ եկե–ղեցւոյ եւ Հայ կեդրոնին հետ ու յորդո–րեց շարունակել գործը՝ յանուն վաղ–ուան սերունդներուն, յանուն առողջ եւ գիտակից հայերու պատրաստման։

Թէեւ ձեռնարկին ընթացքին կը ցուցաբերուէր խանդավառ մթնոլորտ, բայց անկասկած բոլորս ներքնապէս կը բաժնեկցէինք Արցախի մեր եղբայրնե–րուն եւ քոյրերուն տառապանքը, ցաւն ու վիշտը։

Յիշելով եւ կրկնելով Սրբազան Հօր խօսքը՝ կը բարձրաձայնենք « Փա՛ռք կերտողներուն, փա՛ռք ազգային հիմնա–դիր անձնաւորութիւններուն, ուժ եւ կո–րով բոլորին»։

Զահը փոխանցուած էր։

Տիրուկ Մանճիկեան

Ստորեւ կը ներկայացնենք մո–մավառութեան մասնակիցներուն ցանկը․

Բազմասերունդ մասնակիցներ Մալխասեան Ալիս, Սեդա*, Արաքս եւ Նարեկ, Նառա

Եաղճեան Անի, Սադօ*, Լեւոն

Գաթարոյեան Յովիկ*, Արա*,

Աշոտ

Հաճէթեան Տիանա, Նաթալի*, Մի–

նա

Եմէնիճեան Յովսէփ*, Նայիրի,

Արեգ

Մանճիկեան Տիրուկ*, Լալէ, Սեւան

Բաբախեան Վարդան*, Վարանդ,

Արի

Բաբախեան Նայիրի*, Սոնիա, Քա–

մի

Քէօսէեան Գէորդ, Մանօ*, Գէորդ

Վանլեան Անահիտ, Հայկ*, Քաթ–

իա

Սարգիսեան Վիգէն*, Կարին,

Ռազմիկ

Բժ. ՊասմաճեանԺիրայր*, Սեդա,

Դուին

Գուլումճեան Գրիգոր*, Բաֆֆի,

Իզապէլ

Շահինեան Լիւսի*, Վահէ, Գարուն

Լալէ

* Նշեալները Հոգաբարձութեան

ներկայ կամ նախկին անդամներ են։

Նախկին հոգաբարձական կազմերու անդամներ (1973–1992)

Յակոբ Սիմոնեան 1974–1976

Բժ. Անդրանիկ Պէնօհանեան 1977–

1978

Բժ. Վաղարշ Էհրամճեան 1977–

1980

Բժ. Ժան Առաքելեան 1980–1990

Եդուարդ Յրունճեան 1987–1993

(նաեւ երեսփոխան 1973–1977 չըջանի,

բացակայ՝ կամքէ անկախ պատճառնե–

րով)

Լեւոն Նաճարեան 1989–1995,

2000–2003

Գրիգոր Գուլումճեան 1990–1994

Զաւէն Լալէյեան 1990–1994

Գէորդ Օհանեան 1990–1994,

2012–2018

Պետիկ Քահվէճեան 1992–1998

Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ 1973–

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

1977

2024` Մարդուժի Պատրաստութեան Ծարի. Արամ Ա. Կաթողիկոս

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը 2003էն սկսեալ, տարիներէն իւրաքանչիւրը ձօնած է հաւաքական կեանքիին առնչուած դէպքի մը, երեւոյթի մը, արժէքի մը կամ մտաեռգութեան մը։ 2024 տարին, Արամ Ա. Կաթողիկոս հռչակած է ՄԱՐԴՈՒԺԻ ՊԱՏ-ՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԻ։

Ստորեւ, այս առթիւ լոյս ընծայուած պատգամը՝ յապաւումով.

Պատկեր

Ընդհանուր ակնարկ մը մեր գաղութներու, հա՛մայնքներու, կազմակերպութիւններու ու կառոյցներու կեանքին վրայ, յստակօրէն ցոյց կու տայ, թէ մարդուժի պակասը հետզհետէ աւելի կը խորանայ ու կը ծաւալի, եւ անոր ալլազան ու բազմազան բացասական հետեւանքները կը դառնան ակներեւ։ Անընդունելի է այս մտահոգիչ կացութեան դիմաց անտարբեր մնալ։ Հա՛մասփիւռքեան այս յոյժ կարեւոր կարիքը դարմանելու հաւաքական աշխատանքին մէջ բոլորս ալ ընելիք ու տալիք ունինք։ Քաջ պէտք է գիտնանք, որ առանց մարդուժի մեր կեանքը պիտի կորսնցնէ իր որակը, պիտի ճահճանայ ու գուճաթափի եւ մեր գոյութեան արմատները պիտի տկարանան։ Մարդուժի պատրաստութիւնը անյետաձգելի առաջնահերթութիւն է։

Ինչո՞ւ մարդուժի պակաս կայ Սփիւռքի կեանքէն ներս. ի՞նչ են ատոր պատճառները։ Անհրաժեշտ է նման հարցադրումներ կատարել եւ առարկայական մօտեցումով փորձել պատասխաններ գտնել։ Մարդուժի իմաստով այսօր հայ կեանքը հետեւեալ պատկերը կը պարզէ. առաջին, մեր ունեցած ներկայ մարդուժը ընդհանրապէս չի համապատասխաներ ներկայ ժամանակներու կարիքներուն ու պահանջներուն։ Երկրորդ, մեր մարդուժին կարեւոր մէկ մասը փաստօրէն կամ հայ կեանքի լուսանցքին վրայ կը գտնուի, եւ կամ հեռու է հայ կեանքէն։

ՆԵՐԿԱՅ ՄԱՐԴՈՒԺԻՆ ՆԵՐԱՌՈՒՄԸ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷՆ ՆԵՐՍ

Պատկեր

Մարդուժի վերակազմակերպման ու հօրացման առաջին կարեւոր քայլը պէտք է ըլլայ՝ հայ կեանքի մայր էջէն հեռու գտնուող մեր մարդուժը ներգրաւել հայ կեանքէն ներս։

Պահ մը դիտենք մեր շուրջը։ Ծի՛ղդ է, մասնագէտներ ունինք զանազան մարզերէն ներս, սակայն անոնցմէ շատեր հեռու են մեր կեանքէն։ Զարգացած երիտասարդներ ունինք, սակայն շատեր մասնակից չեն մեր կառոյցներու գործունէութեան։ Նուիրեալ ուսուցիչներուց ուժինք ունինք, սակայն շատեր կը գործեն ոչ հայկական կրթական կառոյցներէն ներս։ Ինչիւնչ պատճառներով եւ զանազան բնագաւառներէն ներս հայ կեանքէն հեռու մնացած մարդուժին թլուարկումը կարելի է շարունակել։ Այս տիւր իրականութենէն մեկնած, անհրաժեշտ է հարց տալ, թէ ինչո՞ւ մեր մարդուժին մէկ կարեւոր մասը հեռացած է մեր համայնական կեանքէն։ Հարցադրումները մեզ պէտք է մղեն ախտաճանաչումի, եւ ախտաճանաչումը՝ սրբադրումի։ Բոլոր պարագաներուն, մեր մօտեցումը պէտք է ըլլայ իրատես, ո՛չ զգացական. գործնական, ո՛չ տեսական. տեղական, ո՛չ ընդհանրական։ Հարկ է նկատի ունենալ Սփիւռքի զանազան շրջաններուն դիմադրաւած աշխարհաքաղաքական պայմանները եւ անոնց հետեւանքով յաճախ տեղի ունեցած ներքին տեղաշարժերը, տնտեսական պատճառներով որոշ գաղութներու տկարացումը եւ այլ գաղութներու ծաւալումը, համայնքներու նկարագրի փոփոխութիւնը, շրջապատային պայմաններու տարբերութիւնը, եւլն.։ Տակաւ շարունակուող այս բոլոր զարգացումները հարկ է արժեւորել հայ կեանքէն ներս իր ներկայութիւնը հաստատած հա՛մաշխարհային մշակոյթի լոյսին տակ։ Բնականաբար, յիշեալ երեւոյթները իրենց բացասական անդրադարձը ունեցած են որոշ թիւով մարդուժի թէ՛ հայ կեանքէն հեռացման եւ թէ՛ գաղութէ մը այլ գաղութ տեղափոխման վրայ։

Վերոյիշեալ արտաքին ազդակներուն կողքին, նաեւ ներքին եւ անձնական պատճառներ ումանց մղած են հեռու մնալու մեր հաւաքական կեանքէն։ Այսպէս, համայնքային դեկալարութեան ցուցաբերած երբեմն անտարբեր մօտեցումները եւ երբեմն միակողմանի գիրքօրոշումները գաղութը յուզող հարցերուն նկատմամբ, կառոյցներու կեանքէն ներս երեւան եկող մրցակցութիւնները, միւր եւ նոր սերունդներու անյարիւր արտաճեկերպերը, հիւրընկռիւ ճիշդ եւ արժանի գնահատանքը կատարելու պակասը, ինչպէս նաեւ աւելի լայն հորիզոններու բացուելու եւ աւելի բարձր նիւթական եկամուտ ապահովելու ցանկութիւնները, եւայլն։

Այս մտահոգիչ երեւոյթին դիմաց, չենք ուզեր այսպնեւլ ո՛չ հեռու մնացողները եւ ո՛չ ալ անոնց հեռու

մնալուն պատճառ հանդիսացած կառոյցները կամ պատասխանատուները։ Կ'ուզենք բարձրագոյն աստիճանի կարեւորութեամբ շեշտել, թէ աւելի քան երբեք հրամայական է, որ զանազան պատճառներով հայ կեանքէն հեռու գտնուող մեր մարդուժը մօտենայ հայ կեանքին, մասնակից դառնայ մեր հաւաքական ապրումներուն, մաքառումներուն, ծրագիրներուն ու աշխատանքներուն։ Այս հաստատ կամեցողութիւնը ու գիտակից յանձնառութիւնը կը սպասենք հեռու մնացողներէն։ Միաժամանակ՝ կը սպասենք, որ պատասխանատու մարմիններ լայն կարելիութիւններ ստեղծեն մեր մարդուժին ու յատկապէս երիտասարդ ուժերուն, զանոնք ներգրաւելով մեր կառոյցներէն եւ ընդհանրապէս հայ կեանքէն ներս։ Մեզի համար սիրելի եւ յարգելի է մեր մարդուժը։ Հետեւաբար, ընդունելի չէ, որ մեր մարդուժը կազմող անձինք ուրիշներուն դռները թակեն, ուրիշներուն ծառայեն, իրենց մասնագիտութիւնը ու փորձառութիւնը ի սպաս դնեն ուրիշներու յաջողութեան։ Մեզի համար առաջնահերթը, հիմնականը, մնալուն մեր ազգն է, մեր հայրենիքն է, մեր գաղութներն են։

Պատկեր

ՆՈՐ ՄԱՐԴՈՒԺԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Մարդուժի կազմակերպման ու հօրացման երկրորդ կարեւոր քայլը պէտք է ըլլայ նոր մարդուժի պատրաստութիւնը։ Սա դիւրին ու հեզասահ եւ անմիջական կերպով իրագործելի ծրագիր մը չէ։ Հարկ է ըլլալ իրապաշտ։ Մարդուժի պատրաստութիւնը կ'ենթադրէ երկարաշունչ գործընթաց, ամբողջական նուիրում, լուրջ կազմակերպուածութիւն, հետեւողական աշխատանք եւ նաեւ՝ նիւթական լայն ներդրում։ Նայեցէ՛ք ձեր շրջապատին։ Պետութիւններ, կրօններ, կազմակերպութիւններ, կառոյցներ հսկայ աշխատանք կը տանին ու մեծ ներդրում կը կատարեն, նիւթական թէ՛ ալլապէս, մարդուժի պատրաստութեան ի խնդիր։ Արդարեւ, առանց գիտակից, մասնագէտ ու նուիրեալ մարդուն, մեր ունեցածը՝ նիւթականէն սկսեալ մինչեւ հոգեւոր, կրթականէն սկսեալ մինչեւ քաղաքական, ո՛չ մէկ արժէք կը ներկայացնէ։ Մ'արդն է որ անոր արժէք, իմաստ, որակ, ուղղութիւն ու նպատակ կու տայ։

Արդ, ժամանակը հասած է, որ այս գիտակցութեանն ու համոզումէն մեկնած, Սփիւռքի մէջ մեր ուշադրութեան սլաքը կեդրոնացնենք մարդուժի պատրաստութեան վրայ, մեր ունեցած ներուժին եւ կարելիութիւններուն ամբողջական օգտագործումով։ Մարդուժի պատրաստութիւն կը նշանակէ հայ մարդը հոգեւոր, բարոյական ու ազգային արժէքներով շաղախել, մեր ազգին անցեալի ու ներկայի յատկանշական դէպքերուն, դէմքերուն ու մարտահրաւէրներուն ծանօթացնել, ներկայ աշխարհին մասնագիտութիւններուն մէջ խորանալու կարելիութիւն ընծայել, այս բոլորէն վեր ու այս բոլորը իմաստաւորող՝ մեր ժողովուրդին ամբողջական նուիրումով ծառայելու ոգին ներարկել, հայ կեանքին բերելու իր գործօն մասնակցութիւնը։

Ինչպէ՞ս կարելի է Սփիւռքը կազմակերպ մօտեցումով ու վերանորոգ թափով մղել մարդուժի պատրաստութեան։ Հարկ է ի միտի ունենալ, թէ մարդուժի պատրաստութիւնը սոսկ տուեալ կառոյցի մը աշխատանքը չէ, այլ հաւաքական աշխատանք է ու հետեւողական գործընթաց՝ զանազան հանգրուաններէ ընթացող ու նախաձեռնութիւններ ներառող։ Ամփոփ գիծերով կ'ուզենք յիշել այն կառոյցները ու միջոցները, որոնք կարեւոր նպաստ կրնան բերել մարդուժի պատրաստութեան առաքելութեան.

1) Մարդուժի պատրաստութեան հիմնական ու մնայուն խարիսխը ԸՆՏԱՆԻՔԸն է։ Հայ մարդու կազմաւորման ամուր հիմքը կը դրուի ընտանիքէն ներս։ Մեր ծնողներէն շատ բան կը սորվինք լսելով ու տեսնելով։ Մեր ծնողներէն միայն մեր ազգին առնչուած գիտելիքներ չենք ստանար, այլ նաեւ ու մանաւանդ գիտակից ու հպարտ հայ ըլլալու ոգին եւ անսկարկ կերպով մեր ազգին, հայրենիքին ու եկեղեցւոյ ծառայելու նուիրումը։ Արդ, անհրաժեշտ է, որ հայ ընտանիքը վերաշեշտէ մարդուժի գծով իր եզակի դերակատարութիւնը։ Այս յոյժ կարեւոր առաքելութիւնը վերանորոգ նուիրումով կատարելու համար հայ ընտանիքը կոչուած է հեռու մնալ այնպիսի երեւոյթներէ, որոնք կրնան աղարտել իր բարոյական մթնոլորտը ու հայադրոշմ նկարագիրը եւ նսեմացնել վեճ կոչումը։

2) Մարդուժի պատրաստութեան երկրորդ վայրը ԵԿԵՂԵՑԻՆէ։ Եկեղեցին մեր հոգեւոր, բարոյական ու ազգային արժէքներու պահպանման հնոցն է ու կենսաւորման աղբիւրը։ Մեր ազգի մեծերէն շատեր եկեղեցւոյ կեանքին ու վկայութեան հետ իրենց անձը շաղախած են եւ ազգին ու հայրենիքին ծառայելու նախանձախնդրութիւնը ու յանձնառութիւնը եկեղեցիէն ստա՜

ցած։ Զանազան նախաձեռնութիւններու ճամբով (կիրակնօրեայ վարժարան, Սուրբ Գրոց սերտողութիւն, ժողովրդային լսարաններ, քրիստոնէական դաստիարակութիւն, եւլն.) անհրաժեշտ է որ մեր եկեղեցին իր հոգեւոր առաքելութեան ու ազգային ծառայութեան առընթեր, նաեւ զարկ տայ յատկապէս իր ուսուցողական ու դաստիարակչական աշխատանքներուն։

3) Մեր Սուրբ Աթոռի ԴՊՐԵՎԱՆՔԻՆպատակը կը շարունակէ մնալ հոգեմտաւոր արժէքներով թրծուած եւ ազգին ու եկեղեցւոյ ծառայելու կոչումը ունեցող հոգեւորականներու, ուսուցիչներու ու մտաւորականներու կազմաւորումը։ Այս ուղղութեամբ անցնող տասնեակներուն հսկայ աշխատանք է կատարած Դպրեւանքը։ Արդարեւ, Դպրեւանքէն անցած եւ Հայաստանի թէ՛ Սփիւռքի մէջ մեր ազգային կեանքի հոգեւոր, կրթական ու մշակութային բնագաւառներէն ներս կարեւոր ներդրում բերող մեծ թիւով անձերու ներկայութիւնը՝ պերճախօս վկայութիւն մըն է Դպրեւանքին վիճակուած եզակի առաքելութեան։

4) ՀԱՅ ԴՊՐՈՅԸ, բնականաբար, մարդուժի պատրաստութեան կարեւոր կառոյցներէն մէկն է։ Ներկայ ժամանակներուն, դժբախտաբար մեր ծնողներուն մօտ սկսած է որոշ անտարբերութիւն մը ի յայտ գալ հայ դպրոցին նկատմամբ։ Պետական քննութիւններուն իր ձեռք ձգած յաջողութիւններով, իր ջամբած հայեցի դաստիարակութեամբ ու հայակերտ մթնոլորտով հայ դպրոցը մեծապէս կը նպաստէ մարդուժի պատրաստութեան։ Հետեւաբար, անհրաժեշտ է վերաշեշտել հայ դպրոցին մարդակերտումի առաքելութիւնը՝ զօրավիգ կանգնելով անոր նպաստող ծրագիրներուն։

5) Հայ կեանքէն ներս գործող ԲՈՒՈՐ ԿԱՌՈՅՑՆԵՐԸ՝ կուսակցական, բարեսիրական, մշակութային, մարզական, ընկերային, եւլն. իրենց կարգին մարդուժի պատրաստութեան իւրայատուկ դպրոցներ են։ Արդաւրեւ, ազգային ու մշակութային արժէքներով լեցուն իրենց ներքին մթնոլորտը, ինչպէս նաեւ մեր համայնքներու կարիքներուն ծառայելու իրենց կամաւոր աշխատանքը ալլապէս կը նպաստէ մարդուժի պատրաստութեան։ Ունինք ազգայիններ, որոնք զանազան պատճառներով հայ դպրոց չեն յաճախած, սակայն մաս կազմելով համայնքային կազմակերպութիւններու, հայ կեանքի մասին լայն ծանօթութիւն ձեռք ձգած են եւ իրենց մէջ արմատ նետած է ազգին ծառայելու ոգին։

6) ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸԽԱՅՔԻՆԵՐԸ մարդուժի կազմաւորման մէջ էական դեր ունին։ Այսօր, փաստօրէն, Սփիւռքի մէջ միակ կազմակերպուած Հայագիտական Կեդրոնը Կաթողիկոսարանէն ներս կը գործէ։ Հարկ է նաեւ յիշել Հայէպի Քարէն Եփփէ ձեմարանին ու Հայկազեան Համալսարանին հայագիտական դասընթացքները։ Կաթողիկոսարանի Հայագիտական Կեդրոնը վերջին 15 տարիներուն ինքնակազմաւորման հանգրուաններէ անցնելէ յետոյ, այսօր իր դասանիւթերու այլազանութեամբ եւ Հայաստանէն ու Սփիւռքէն հրաւիրուած փորձառու ուսուցիչներու ներկայութեամբ, կը գործէ առաւել կազմակերպ ու ինքնավստահ կերպով։

7) Կաթողիկոսարանէն ներս գործող ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԸ, նպատակ ունենալով մանկավարժական նոր մեթոտներով ուսուցիչներու վերաորակաւորումը, յատուկ կարեւորութիւն կը ներկայացնէ այս մարզէն ներս։ Աւելի քան 35 տարիներու իր գործունէութիւնը եւ մասնաւորաբար պետական քննութիւններուն մէջ ձեռք ձգած յաջողութիւնները ցոյց կու տան, թէ մանկավարժական կազմաւորման ծիրէն ներս իր տարած աշխատանքը կը մնայ առանցքային։

8) Մարդուժի պատրաստութեան վերոյիշեալ հա՛մայնքային կառոյցներէն անդին, ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍՈՒՄԸ կը նկատենք էական, ինչպէս նաեւ ամբողջացուցիչ մասը մարդուժի պատրաստութեան։ Ներկայ աշխարհը մասնագիտութեան աշխարհ է։ Ընկերութեան կեանքի բոլոր մարզերէն ներս հարցերուն, երեւոյթներուն, տազնապներուն ու ծրագիրներուն նկատմամբ սիրողական մօտեցում փաստօրէն այլեւս տեղ չունի։ Որքան ալ նուիրումը ու պատրաստակամութիւնը անհրաժեշտ նկատուին, նոյնքան անհրաժեշտ է մասնագիտութիւնը։ Ներկայ ժամանակներուն հա՛մալսարանական բարձրագոյն ուսման կեդրոնները ու կարելիութիւնները բազմապատկուած են։ Զարտարագիտութեան ընձեռած լայն միջոցներու լոյսին տակ, համալսարանական ուսումը եղած է աւելի դիւրահաս իթէ՛ ոչ նիւթական, գէթ ժամանակի ու աշխատանքի իմաստով։ Հարկ է որ մեր ուսումնաստենչ երիտասարդերիկաւորուհիները առաւելագոյն չափով օգտուին համալսարանական բարձրագոյն ու մասնագիտական ուսման ընձեռած բարիքներէն։

Բնականաբար, տարբեր պայմաններու մէջ ապրելով, սպասելի չէ որ նոր սերունդը մարդուժի կազմա՜

ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Է. ՏԱՐԻ, Թիւ 2, Յունուար 2024

ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍ

Նոր Տարի: Նոր Թուական: Նոր Ծնունդ:

Նոր Արեւածագ Բերդեհեմեան երկնականարին վրայ:

Ինչպիսի մեծ հրաշք, Աստուած երկնային բարձունքէն մեզի կ'այցելէ:

Լոյսը՝ Ծագող Արեգակը երկնքէն կ'իջնէ, լուսաւորելու համար խաւարի եւ մահուան ստուերին տակ ապրողները, լուսաւորելու անոնց կեանքի ճանապարհը,

առաջնորդելու դէպի խաղաղութիւն:

Ինչո՞ւ Աստուածորդին աշխարհ եկաւ: Աստուած ինչո՞ւ մարդեղացաւ: Որովհետեւ մարդը մեղքի տիղմին մէջ ընկղմուած էր: Որովհետեւ մարդը խաւարի մէջ կ'ապրէր: Մէկ խօսքով մարդը պէտք ունէր ծագող արեգակին, առաւօտեան բացուող արշալոյսին, այդ լոյսով լուսաւորելու իր խաւարացած սիրտն ու հոգին:

Քրիստոս է ճշմարիտ, յաւիտենական եւ մշտնջենական լոյսը: Ան միշտ եւ ամէն տարի սիրառատ հրաւեր կուտայ մեզի. «Ինծի եկէ՛ք, հաւատացէ՛ք ինծի, վստահեցէ՛ք ինծի»: Եւ երբ մենք լսենք Անոր ձայնը եւ ընդառաջենք Անոր հրաւերին մենք կը թեթեւնանք մեղքի ծանրութենէն:

Աքանջելի եւ մեծ խորհուրդի տօնին, եկէ՛ք քննենք մեր անձերը, երբեւէ Քրիստոսի լոյսը ճառագայթած է մեր սրտերուն մէջ, թէ տակաւին խաւարի մէջ կ'ապրինք: Ինչ է մեր պատասխանը այսօր: Թող Սուրբ Ծննդեան աննիւթական լոյսը մեզի մտածել տայ մեր տալիք պատասխանի մասին:

Քրիստոսի Ծնունդը Աւետիս է՝ Աստուծոյ յաւերժական ու մշտական այցելութիւնը Իր ժողովուրդին:

Ձեզի, մեզի մեծ աւետիս. Երկնքէն ծագող Արեգակը՝ Քրիստոս դարձեալ կ'այցելէ մեզի: Այսօր դարձեալ Հրաւերը ուղղուած է իւրաքանչիւրիս, պատճառաբանութիւններ չգտնենք Յիսուսի առակի փոխաբերական բառերով՝ «հինգ լուծ եզ եմ գներ, նոր արտ գնած եմ, նոր ամուսնացած եմ» եւ հազար ու մէկ պատճառաբանութիւններով: Աստուածային հրաւերին դիմաց ամէն պատճառաբանութիւն յօդա պէտք է ցնդի, փոխարէնը մեր անձերը լեցնելով հրաւերին պատասխան տալու երկիւղածութեամբ եւ պատասխանատուութեամբ:

Ձեզի, մեզի մեծ աւետիս. Երկնքէն լոյսը երկիր իջած է, բանանք մեր աչքերը եւ տեսնենք սփռուած լոյսին գեղեցիկութիւնը, չէ՞ որ լոյսով է գեղեցիկ ամէն ինչ:

Ահաւասիկ պատգամը ՆՈՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ...ԱՐԵՒԱԾԱԳԻՆ:

Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնուեցաւ:

ԲԱՐԳԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մութ ու մեղմ գիշերին, աւետաբեր հրեշտակը երեւելով հովիւներուն փոխանցեց մեծ աւետիսը աշխարհին՝ Ծնունդը Յիսուս Քրիստոսի:

Պարզ ու աղքատիկ մսուրը դարձաւ սուրբ ու արքայաւան, որովհետեւ անոր մէջ ծնաւ Խոնարհ Արքան:

Փայլուն աստղին հետեւելով, երեք մոգեր հասան Բերդեհէմ, խոնարհելու ու երկրպագելու նորածնեալ Մանուկ Յիսուսին:

Հասան Յիսուսին....

Մատթոսի եւ Ղուկասու աւետարաններուն մէջ կը գտնենք Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ ծննդեան դրուագը: Աւետարանիչները բարի լուրը փոխանցելու միտումով գրած են Ծննդեան դրուագը, մէկը շեշտը դնելով մարգարէութեանց վրայ, իսկ միւսը՝ պատմութեան ճշգրտութեան:

Ծնունդը Աստուծոյ սիրոյն գերագոյն նշանն էր, ինչպէս Յովհաննէս Աւետարանիչ կը վկայէ (Յհ 3.16): Աստուծոյ բարութեան եւ խոնարհութեան խորհրդանիշն էր:

Բանն Աստուած ծնաւ, շրջեցաւ երկրի վրայ, սէր քարոզեց, պարգութիւն սորվեցուց, խոնարհութեան տիպար օրինակը դարձաւ, Աստուծոյ արքայութեան մասին քարոզեց եւ յարմարագոյն ժամանկին կամաւորաբար չարչարուեցաւ ու Խաչուեցաւ, Իր կեանքը տուաւ մեզի համար եւ մեզ մեր անկեալ բնութենէն վերականգնեց: Մարդը դարձաւ որդեգիր զաւակը Աստուծոյ:

Հայրն Աստուած մեզի շատ աւելի պատուեց քան Հին Ուխտի նահապետները, դատաւորները, թագաւորներն ու մարգարէները, որովհետեւ անոնց Աստուածը կոչուեցաւ, սակայն մեզի գթալով՝ Իր Միաձին Որդին զրկեց, որ Աստուած-մարդ յարաբերութիւնը դարձուց Հայր-Որդի յարաբերութեան:

Սիրելի ընթերցող, իբրեւ զաւակները Հօր Աստուծոյ մարտահրաւերներ ունինք մեր կեանքին ընթացքին:

ա.- Նմանիլ Քրիստոսի՝ պարգութեամբ ու խոնարհութեամբ:

բ.- Սիրելի մեր նմանները մեր անձերուն պէս եւ հասնիլ կարիքաւորին, անօթիին, ծարաւին, օտարականին, մերկին, բանտարկեալին ու հիւանդին (Մտ 25.31-46):

գ.- Աստուծոյ լոյսը տարածել մարդկութեան, ինչպէս հազարամեակներ առաջ հովիւները եւ ապա առաքեալները կատարեցին:

դ.- Մեր սրտերուն մէջ տեղ պատրաստել Յիսուս Մանուկին, որպէսզի ծնի մեր քարացած սրտերուն մէջ եւ կերպարանափոխէ զանոնք:

ե.- Մոգերուն նման մենք եւս փորձենք հասնիլ Յիսուս Մանուկին:

Թող որ Մտրածին Փրկիչը սէր եւ խաղաղութիւն պարգեւէ աշխարհին, որպէսզի իր ծննդեան օրը իւրաքանչիւր Քրիստոնեայ անհատ նախ փառաբանէ ու սիրէ Տէրը, իր ամբողջ սրտով, հոգիով ու մարմնով եւ երեք մոգերուն նման հետեւին փայլուն աստղին, հասնելու Յիսուս Մանուկին:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ,
ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Դուն, Բերթեհէմ, Յուդայի քաղաք, հոչակով նուազ չես Յուդայի միւս քաղաքներէն. որովհետեւ քեզմէ պիտի ելլէ իշխան մը, որ պիտի հովուէ իմ ժողովուրդս՝ Իսրայէլը» (Միքիա 5.2):

“But you, Bethlehem Ephrathah, though you are small among the clans of Judah, out of you will come for me one who will be ruler over Israel.” (Micah 5:2)

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻՆ

ՇՆՈՐՀՔՆ ՈՒ ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ՄԻԱՅՆ ՏԻՐՈՋ ԿԱՌՉԻԼԸ (ԲԱԺԻՆ Գ.)

«Աստուծոյ խոստումներն ու մարգարէութիւնները կը կատարուին զանգան փորձութիւններու եւ դառնութիւններու միջոցաւ, եւ բոլոր անոնք, որոնք միայն Տիրոջ կը կառչին՝ կը փրկուին չարին փորձութենէն»:

Կամքին քննութիւնն ու պատուիրանապահութիւնը

7. Աստուածաշնչական վերոյիշեալ ապացոյցները վերբերինք, որպէսզի յայտնենք, թէ Աստուծոյ շնորհքն ու Սուրբ Հոգիին պարգեւները ինչպէս, կը գործեն մեծ համբերատարութեամբ եւ երկայնամտութեամբ հաւատքի պայքարը մղող մարդոց մէջ, մանաւանդ փորձութեանց եւ քննութեանց ընթացքին: Մարդուն ազատ կամքը զանազան նեղութիւններով կը քննուի: Եւ եթէ հոգին չտրտմեցաւ, այլ բոլոր պատուիրաններուն հանդէպ իր ցուցաբերած հնազանդութեամբ շնորհքին համաձայն գտնուեցաւ, այն ատեն միայն արժանի կը համարուի ցանկութիւններէն ձերբազատելով՝ ազատութեան հոգիով կատարեալ որդեգրութեան, հոգեւոր հարստութեան, իմաստութեան ու գիտութեան, որոնք այս աշխարհէն չեն: Ասոնք են այն շնորհքները, որոնք ճշմարիտ քրիստոնեաներուն տրուեցան, որպէսզի անոնց հաղորդակից դառնան: Ասոր համար ալ, անոնք բարձր ու հեռու են բոլոր այն մարդոցմէ, որոնք այս աշխարհի հոգիով, իմաստութեամբ եւ գիտութեամբ կ'առաջնորդուին ու կ'ապրին:

8. Հոգեւոր մարդը **«ամէն ինչ կը քննէ»** (Ա. Կր 2.15): Ան մարդուս ամբողջ ներաշխարհը կը ճանչնայ, գիտէ թէ ուրկէ կու գան անոր մտածումներն ու խօսքերը, ինչ են անոր կեցուածքը, վիճակն ու աստիճանները, որոնց մէջ ան

կը գտնուի: Բայց աշխարհի հոգիով առաջնորդուողներէն ո՛չ մէկը կրնայ ճանչնալ կամ քննել հոգեւոր մարդը, այլ միայն ան՝ որ անոր նման երկնատու Հոգին ունի իր մէջ: Այդ պատճառով ալ այդպիսին նոյն գիտութիւնն ու ճանաչումը կ'ունենայ, ինչպէս առաքեալը կ'ըսէ. **«Հոգիին կողմէ ստրվեցուած իմաստութեամբ հոգեւոր ճշմարտութիւններ կը բացապրենք հոգեւոր մարդոց: Աստուծոյ Հոգին չունեցող մարդը չ'ընդունիր Աստուծոյ Հոգիին բերած ճշմարտութիւնները, որովհետեւ անոնք յիմարութիւն կը թուին իրեն...Իսկ Աստուծոյ Հոգին ունեցող մարդը ամէն ինչ կը քննէ, բայց ինք ոեւէ մէկէն չի քննուիր»** (Ա. Կր 2.13-15): Աստուծոյ Հոգին ունեցող մարդիկը այս անցատու ու ժամանակատու աշխարհին պատկանող հարստութիւններուն, վայելքներուն ու ցանկութիւններուն կը նային որպէս մերժելի եւ զգուելի երեւոյթներ:

Քրիստոսի սիրոյն կրակը

9. Երբ մէկը սաստիկ ջերմութեամբ բռնուած կ'ըլլայ, նոյնիսկ ամենահամեղ ճաշերն անգամ կը մերժէ՝ իր մէջ ջերմութեան աստիճանի բարձրացման եւ անոր ունեցած ազդեցութեան պատճառով, նոյնպէս ալ անոնք՝ որոնք երկնային ու սուրբ ցանկութեամբ կը բոցավառին,

այսինքն՝ Հոգիին ցանկութիւնն ու կարօտը իրենց սրտերը Աստուծոյ սիրով կը խոցէ եւ իրենց մէջ կը բոցավառի երկնային սիրոյ կրակը, այն կրակին սաստկութեամբ, որ Տէրը **«եկաւ կրակ ձգելու երկրի վրայ եւ որքան կ'ուզէր որ արդէն իսկ բռնկած ըլլար»** (տե՛ս Դկ 12.9), Աստուծոյ այդ արժանատու որդիները Քրիստոսի հանդէպ երկնային ցանկութեամբ կը ճենճերին եւ այս աշխարհին պատկանող այսպէս կոչուած թանկագին ու փառատուր բոլոր երեւոյթները զգուելի եւ անպէտ կը նկատեն՝ զիրենք շրջապատող եւ իրենց մէջ բոցավառող Քրիստոսի սիրոյն պատճառով, որպէսզի ամբողջ սրտով դէպի Աստուած եւ երկնային բարիքներ յարին: Եւ երկինքի մէջ, երկրի վրայ, կամ երկրի խորերը գտնուող ո՛չ մէկ բան կրնայ զիրենք այդ սէրէն բաժնել, ինչպէս կը վկայէ Պօղոս առաքեալ՝ ըսելով. **«Ո՛վ կրնայ մեզ բաժնել Քրիստոսի սէրէն. Նեղութիւնը, անձկութիւնը, հալածանքը, սովը, մերկութիւնը, վրանձը կամ...ոչ վերին եւ ոչ ալ ներքին աշխարհները, ոչ ալ ուրիշ սպրեղծագործութիւն մը կրնայ մեզ բաժնել Աստուծոյ սէրէն, որ մենք ճանչցանք մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի միջոցաւ»** (Հռ 8.35-39):

*Մեծն Սուրբ Մակար
(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ 3)*

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԵԾ ԵՒ ՍՔԱՆՁԵԼԻ

Սուրբ Ծնունդ:

Բոլոր տօներու սկիզբն ու հիմը, եւ կարեւորագոյնը, որովհետեւ պիտի չըլլար Յարութիւն առանց ծնունդի, պիտի չըլլար մեղքերու քաութիւն եւ մարդոց փրկութիւն առանց մեր Տիրոջ Յիսուս Քրիստոսի Սուրբ Ծննդեան: Եկեղեցւոյ սուրբ հայրեր, ծննդեան տօնը նաեւ կը կոչեն խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որովհետեւ մարդկային մեր տրամաբանութիւնը ո՛չ կրցած է հասկնալ եւ ո՛չ ալ պիտի կարենայ հասկնալ, թէ ինչպէ՛ս պատահեցաւ, որ անսահմանն Աստուած աշխարհ գալով սահմանուեցաւ, ինչպէ՛ս կրնայ ըլլալ, որ ամբողջ այս տիեզերքի Տէրն ու Ստեղծիչը տեղ մ'իսկ չ'ունենայ ծնելու, ինչպէ՛ս պատահեցաւ, որ մարդոց փրկութիւն բերողը մերժուեցաւ մարդոց կողմէ, ծաղրուեցաւ, անարգուեցաւ ու Խաչ բարձրացաւ եւ այդպիսով իր կեանքը աւարտեց այս աշխարհի մէջ:

Մեծ է խորհուրդը երբ կը մտածենք, թէ ինչպէ՛ս այս բոլորը պատահեցան, սակայն իրապէս, որ սքանչելի է երբ կը գիտնանք, թէ ի՛նչն էր այս բոլորին պատճառը: Հարցումին պատասխանը կը գտնենք Աւետարանին մէջ. «Որովհետեւ Աստուած այնքան սիրեց աշխարհը որ մինչեւ իսկ իր Միաձին որդին տուաւ, որպէսզի անոր հաւատացողը չկորսուի, այլ յափտենական կեանք ունենայ» (Յովհաննէս 3.16):

Ստեղծագործութեան ժամանակ, երբ Աստուած տեսաւ, որ աշխարհը խաւարի մէջ կը գտնուի, հրամայեց ըսելով, «եղիցի լոյս», եւ աշխարհը լուսաւորուեցաւ: Կարծես պատմութիւնը անգամ մը եւս ինքզինք կրկնեց, Աստուած տեսնելով, ող մարդոց սիրտը խաւարացած է, իր Միաձին Որդին դրկեց, իբրբwwwեւ մեր մէջ ծագող ու քնակող Լոյս, որ լուսաւորելով մեր կեանքը առաջնորդեց դէպի փրկութիւն, սակայն ցատք սրտի մարդկային պատմութիւնն ալ ինքզինք կրկնեց, դարցեալ մարդը անհնազանդ գտնուելով սիրեց խաւարը անելի քան լոյսը:

Սիրելի ընթերցողներ, եկէ՛ք այս սուրբ տօնին առթիւ պատմութիւն փոխողները մենք ըլլանք, որպէս լոյսի ու հաւատքի ժողովուրդ, չընդունինք մեր Տէրն ու Փրկիչը այնպէս ինչպէս ընդունեց Հերովդէս, սուրերով, ատելութեամբ ու նախանձով: Այլ դիմատրենք Քրիստոսը այնպէս ինչպէս հովիւներն ու մոզերը դիմատրեցին, ուրախութեամբ ու փառաբանանքով: Թող որ մեր նուէրները Քրիստոսի ծննդեան առթիւ ըլլան, իրեն նուիրուած մեր աղօթքները, ժամանակը, մեր անձերը: Անոր նուիրենք խոնարհ հոգի մը, որ երբեք ատելութիւն չի գիտեր: Խաղաղ միտք մը, որ երբեք չարութիւն չի մտածեր: Մանաւանդ սիրող սիրտ մը, որ երբեք նենքութիւն չի ճանչնար, այլ կը գիջի իր նմանին ու Աստուծոյ պատկերը ցոյց կու տայ ամբողջ աշարհին:

Հետեաբար եկէ՛ք այս խորհուրդով ընդանանք, իրար ողջունենք մաքուր սրտերով, ծայնակցինք հրեշտակներու զօրքերուն եւ ըսենք. «Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փանօք, խաղաղութիւն երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ հաճութիւն»: Գեղեցկագոյն մաղթանքն է, որ կրնանք ըսել մէկս միայն: Շնորհակալութեամբ փառք տանք Աստուծոյ, պահենք Քրիստոսի բերած խաղաղութիւնը, որովհետեւ աշխարհի խաղաղութիւնը կու գայ մարդոց միջեւ եղող հաճութենէն: Քրիստոս ծնաւ եւ յատնեցաւ, ձեզի մեզի մեծ աւետիս:

Տէր Նշան

ԱՌԱՎՍ ԶԻՆՉ ՑՈՒՑԱՆԷ...

ՍՊԱՆԱԽԻՆ ԱՆՈՒՆԸ

Քննական իր խօսքին մէջ սպանախ [շոմին] կոչուած բանջարեղէնին անունը ստուգաբանելով, բժիշկ մը կ'ըսէ թէ սպանախ բառը կը նշանակէ հիւանդութիւն կայ, ճիշդ կ'ըլլայ որ նախ այդ հիւանդութիւնը սպաննել եւ յետոյ որպէս կերակուր տալ զայն, որովհետեւ բաւական վսասակար է: Հիւանդ մարդ մը ասիկա իմանալով, ամբողջութեամբ կը հրաժարի զայն ուտելէ, առանց գիտնալու, որ բոլոր հիւանդութիւններուն համար չէ ըսուածը:

Այս առակը հետեւեալը կը յայտնէ. Իմաստուններուն պատուիրանները ստուգաբանելով, կը գտնեն, որ զեղխութիւնները պէտք է արմատախիլ ընել, քան թէ պահք բռնելու պատուէր տալ: Ասկէ, անմիտ մարդիկ կը խորհին ամբողջութեամբ հրաժարիլ պահքէն, ուրիշներու համար պահքը աւելորդ կը թուի, բայց ոչ բոլոր հոգեկան հիւանդներու պարագային, ինչպէս շոմինը, որ ոմանց համար վսասակար է, սակայն շարքերու համար՝ պիտանի դեղ:

ՄԽԻԹԱՐ ԳՕՇ

FAMILY AND HOME

Take a few moments each day to be in a state of appreciation for the immediate surroundings that you call home, regardless of how grand or humble they might be. Give thanks to those who provide this home, to those who share it with you, and to God for the blessing of a shelter.

Do whatever you can to assist those in our world who do not have a home. While some may make the choice to be vagabonds and have a new place to call home each day, others are homeless through no deliberate choice. Be of service, financially, spiritually, or physically, to those who would love to have a more permanent place called home.

Teach those who share your home with you to honor and revere it, not only for its physical attributes, but for the space of shelter and love that it represents.

WISDOM OF THE AGES
WAYNE W. DYER

ՍՈՂՈՄՈՆ, ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԹԱՎԱԴՐԸ

Դաւիթին յաջորդեց իր որդին՝ Սողոմոնը:

Գիշեր մը Սողոմոնի երագին մէջ Աստուած երեցաւ: Տէրը ըսաւ.

- Սողոմոն, խնդրէ, ինչ որ կ'ուզես:

- Իմաստութիւն տուր ինձի, որ գիտնամ ինչը ճիշդ է, ինչը՝ սխալ, պատասխանեց Սողոմոն:

Աստուծոյ համար հաճելի եղաւ Սողոմոնի պատասխանը:

Սողոմոն շատ իմաստուն դարձաւ: Անիկա շատ շքեղ տաճար մը կառուցեց Աստուծոյ համար:

Օր մը երկու կիներ եկան Սողոմոնի մօտ: Երկուքն ալ փոքրիկներ գրկած էին: Առաջին կնոջ երեխան մահացեր էր, երկրորդինը ողջ էր: Անոնք երկուքն ալ կը պնդէին, որ ողջ մանուկը իրն է: Սողոմոն հրամայեց.

- Կիսեցէք ողջ մանուկը, կէսը տուէք մէկուն, միւս կէսը՝ միւսին:

- Ո՛հ, ո՛հ, ճշգր կիներէն մէկը, Տէր թագաւոր, փոքրիկը իրեն տուէք, միայն թէ չսպաննեն:

Իսկ միւս կինը ըսաւ.

- Ճիշդ ես, արքայ, ո՛չ ինձի, ոչ իրեն:

Թագաւորը շունչ քաշեց եւ ըսաւ.

- Փոքրիկը տուէք առաջին կնոջ: Անիկա է անոր իսկական մայրը, որովհետեւ ըսաւ այն, ինչ որ իսկական մայրը պիտի ըսէր:

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՍԻ
ԿԻՐԱԿԼՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑԻ ԱՇԱԿԵՐՏԻՆ ԳՐՔՈՅԿԸ

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

«Անբաւելին երկնի եւ երկրի ի խանձարուրս պատեցաւ...»

Աստուածայայտնութիւն կը նշանակէ Աստուծոյ յայտնուիլը: Յիսուս Քրիստոսի աստուածայայտնութիւնը կը բովանդակէ ոչ միայն Իր Ծնունդը, այլ նաեւ Մկրտութիւնը, եւ այլն: Այս պատճառաւ Փրկչին Ծնունդն ու Մկրտութիւնը միասին կը տօնախմբուի մեր Եկեղեցոյ մէջ՝ Յունուարի 6-ին, շաբթուան որ օրն ալ պատահի, Քրիստոնէական Եկեղեցոյ վաղեմի աւանդութեան համեմատ:

Լատին Եկեղեցին Դեկտեմբեր 25-ին փոխադրեց զայն, սատուոնալեան տօները խափանելու համար:

Յոյն եկեղեցին Դեկտեմբեր 25-ին կը տօնէ Ծնունդը, իսկ Մկրտութիւնը՝ Յունուար 6-ին:

Կ'երեւի թէ մեր Եկեղեցոյ մէջ Մկրտութիւնը ատեն մը տօնուած է Ութօրէքին, որովհետեւ Ութօրէքի Շարականը (Լոյս ի լուսոյ) Մկրտութեան շարական է:

Ծննդեան տօնի առտուն, սուրբ պատարագէն ետք կը կատարուի Ջրօրինէք, որ յիշատակն է Յիսուս Քրիստոսի Մկրտութեան Յորդանանու մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտչի ձեռքով:

ԲԱԲԳԷԼ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՇԱՐԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԾՆԴԴԵԱՆ

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ. հովիւնքն երգեն ընդ հրեշտակս, տան աւետիս աշխարհի:

Ծնաւ նոր Արքայ ի Բեթղեհէմ քաղաքի. որդիք մարդկան օրինեցէք, զի վասն մեր մարմնացաւ:

Անբաւելին երկնի եւ երկրի ի խանձարուրս պատեցաւ. ոչ մեկնելով ի Հօրէ ի սուրբ այրին բազմեցաւ:

ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ:

ԱՂՕԹՔ ՍՈՒՐԲ ԵՓՐԵՄ ԽՈՒՐԻ ԱՍՈՐԻԷՆ

Տէր, յորդառատ աղբիւր հոսեցուր զլիսու, ոռոգէ մտքին անդաստանները, լուսն յանցանքներուս աղտերը, եւ սրբէ վէրքերուս թարախը: Իսլէ մեղքերուս փուշը, եւ տնկէ կեանքի բոյսը: Տէր, աճեցուր արդարութիւնը, նուազեցուր անօրէնութիւնը, եւ նորոգէ հոգիիս կենդանութիւնը:

Տէր, կանչէ Քեզի մեղանչած անձս, որովհետեւ չեմ համարձակիր մօտենալ Քեզի:Ամօթս կը պատկառիմ, գործերէս կը զարհուրիմ, եւ համարձակութիւն չունիմ մօտենալու Քեզի: Ես կորսուեցայ, սուրբ պատուիրաններէդ հեռացայ, փառքէդ մերկացայ: Իսկ դուն, Տէր, գթած ինձի եւ ողորմէ, որովհետեւ Քու անարատ ձեռքովդ զիս ստեղծած ես:

ՏՆՕՐՀՆԵՔ

Քրիստոնեայ հայ ընտանիքին հաւատքի ցայուն արտայայտութիւններէն մին է Տնօրինէքը:

Հնամենի աւանդութիւն մը, որ տունը եկեղեցոյ կը վերածէ, աղօթքն ու շարականը ընդիսառնուելով բուրումնաւէտ խոնկի ծուփին, կրօնական ջերմ օրինութեամբ աղցուն, դիմագիծ մը կու տան մեր ընտանեկան յարկին, որուն այսօր այնքան կարիքն ունինք մենք եւ յատկապէս մեր զաւակները:

Խոր գիտակցութիւն մը կը համակէ մեր սիրտն ու հոգին, թէ Աստուած ներկայ է մեր բնակարանէն ներս, եւ աստուածային օրինութիւնը զօրավիզ՝ մեր բոլոր դժուարութիւններուն, մեր աշխատանքին եւ նախաձեռնութիւններուն:

Միանգամայն պէտք է ընդունինք, որ հայկականութեան դրոշմ մը կայ տնօրինէքի արարողութեան մէջ, որ մեզ կը կապէ մեր աւանդութիւններուն, որոնք հայապահպանման ներդրում են, եւ կնիք՝ պատկանելիութեան, օտար այս երկնականարներուն ներքեւ, հայօրէն ապրելու եւ պահելու մեր նախնեաց հաւատքը, աւանդութիւններն ու ազգային դիմագծութիւնը:

Ուրեմն վերոյիշեալ զգացումներով մեր կեանքը հայկականութեամբ ջրդեղած, պարտինք խոր գիտակցութեամբ տարին երկու անգամ՝ Ս. Ծննդեան եւ Ս. Յարութեան տօներուն հրափրել հոգետր հովիւը եւ օրինութիւնը հայցել մեր ընտանեկան յարկերուն:

Ս. Ծննդեան եւ Յայտնութեան աւետիսը պէտք է ծաղկի ամէն մէկ հայ ընտանիքին մէջ: «ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ» յաւիտենական այս աւետիսը, պէտք է հնչէ ոչ միայն մեր ընտանիքներէն ներս, այլ մանաւանդ մեր եւ մեր զաւակներուն սրտերուն մէջ: Եւ մեր պատասխանը ըլլայ. «ՁԵՁ ԵՒ ՄԵՁ ՄԵՇ ԱԻԵՏԻՍ»:

Իսկ Ս. Զատիկն՝ Ս. Յարութեան տօնին, որ կեանքի յաղթանակն է մահուան դէմ, մեզ պէտք է գօտեպնդէ եւ յարութեան շունչով արիացնէ, որովհետեւ մենք եւս մեր կեանքի Գողգոթան ունենալէ ետք, այսօր յարուցեալ ժողովուրդ ենք: Քաղցրօրէն եւ յաւիտենական յաղթանակի զգացումներով լսենք քահանայ հօր պատգամը՝ «ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՅ », եւ մենք հաւատքով աղցուն պատասխանենք՝ «ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՐՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ»:

ԾԻՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ
ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ

ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ

Ըստ Տօնացոյցի «Տօն յայտնութեան եւ թլփատութեան», որ կը կատարուի Յունուար 13-ին, այսինքն Ծնունդէն ութ օր յետոյ: Հրէից մէջ թլփատութիւնը կը կատարուէր մանուկի ծնունդէն ութ օր յետոյ. ըստ Աւետարանի, Յիսուս Մանուկին վրայ ալ կատարուեցաւ թլփատութեան այդ օրինական գործը: Հայաստանեայց Եկեղեցոյ մէջ ալ փոքրիկները կը մկրտուին իրենց ծննդեան ութերորդ օրը: Մեր Եկեղեցոյ մէջ ութօրեայ տօն մըն է Ծնունդը, որ կը փակուի Անուանակոչութեան տօնով:

ԲԱԲԳԷԼ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶԻՆ ԿԱՆՈՆԸ

«ԿԱՆՈՆ» ԲԱՌԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

«Կանոն» բառը կու գայ եբրայերէն «քանեհ» բառէն եւ կը նշանակէ՝ եղէգ: Անոր յունարէն ձեւն է «կանոն»՝ նոյն իմաստով: Անցեալին եղէգը ուրիշ գործածութեանց կարգին՝ կը գործածուէր նաեւ իբրեւ չափելու գործիք (հմմտ Եզ 40.3: Չք 2.1: Յյտ 11.1շ 21.15): Հետեւաբար, «կանոն» բառը այս պարագային կը գործածուի նշելու համար կայուն չափանիշ մը, «չափանմուշ» իմաստով:

Երկրաչափական իր իմաստէն մեկնելով, կանոն բառը հետզհետէ գործածուեցաւ գիտութեան կամ ուսման, կալուածի, եւ կամ վարքութարքի մէջ՝ նշելու համար ընդունուած եւ կայուն սկզբունք մը: Ճիշդ նոյն ձեւով, ծնունդ առաւ «հաւատքի կանոն» բացատրութիւնը, որ կը նշէր հաւատքի կայուն սկզբունք մը (հմմտշ, օրինակ, Գղ 6.16: Փլպ 3.16), կամ հաւատալիքներու կայուն ամբողջութիւն մը, որով կը չափուէր կամ կը ճշդուէր մէկու մը հաւատքին ճշդութիւնը, «ուղղափառութիւնը»:

Աստուածաշունչին կապակցութեամբ գործածուած, «կանոն» բառը կը նշանակէ՝ պաշտօնապէս ճանչցուած եւ ընդունուած գիրքերու ամբողջութիւն մը, ցանկ մը, որ իր կազմութեամբ իսկ կ'որոշէ՝ որն է ճշմարիտը եւ ընդունելին, եւ որոնք են՝ սխալը կամ սուտը եւ մերժելին:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆԶԻ ԳԻՐՔԵՐՈՒՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

Ո՛չ եբրայեցի ժողովուրդը, ո՛չ ալ քրիստոնէական եկեղեցին, երբեք չեն մտածած կանոնականացումի կամ պաշտօնական վաւերացումի մասին, եւ բնաւ անհրաժեշտ չեն նկատած զայն: Անիկա միշտ ալ կատարուած է իբրեւ հակազդեցութիւն ժխտական քայլի մը, Աստուածաշունչի իրքերէն ոմանց կամ անոր ամբողջութեան մերժումին կամ անտեսումին:

Երկար ժամանակ, հրեաները պէտք չունեցան որեւէ կանոնի մասին մտածելու: Այսպէս, օրինակ, Հնգամատեանը ունէր Մովսէսի հեղինակութիւնը, եւ ինք իր վրայ ունէր աստուածային հեղինակութեան կնիքը, եւ ուստի կանոնականութեան հարց չունէր: Անոնց վրայ գումարուեցան ուրիշ գիրքեր, ինչպէս՝ Յեսուն, Դատաւորները, Թագաւորաց գիրքերը, Դաւիթով սկիզբք առած Սաղմոսները եւ Սողոմոնով ծնունդ առած Առակները: Բոլորն ալ իբրեւ սրբազան գրականութիւն կը պահուէին քահանայից դասին կողմէ, եւ ընթօրինակութեամբ կը փոխանցուէին սերունդէ սերունդ:

Յետոյ եկան հալածանքի տարիները, երբ թագաւորներէն ոմանք Եհովայի պաշտամունքին իրենց կատաղի ընդդիմութեան մէջ փորձեցին նաեւ փճացնել աստուածաշունչ մատեանները: Հազիւ հալածանքներու այիքը դադրեցաւ, հարց ծագեցաւ մէկտեղելու բոլոր այն գիրքերը, որոնք Աստուծոյ դրոշմը եւ հեղինակութիւնը կը վայելէին: Այսպէս սկիզբ առաւ Աստուածաշունչի կանոն մը, այսինքն՝ ծանօթ եւ ընդունուած ցանկ մը ունենալու գաղափարը:

Վերոյիշեալ իրողութիւնը լաւագոյնս կը պատկերանայ հետեւեալ երկու օրինակներով.-

1. Ք.Ա. 621 թուականին, Յուդայի Եոսիա թագաւորին օրով Օրէնքին հռչակումը կամ կանոնականացման առաջին արարքը հետեւանք էր անմիջականօրէն կանխող ժամանակաշրջանին, Մանասէ թագաւորին օրով, այդ Օրէնքին անտեսումին եւ ճշմարիտ աստուածպաշտութեան ուղղուած հալածանքին:

2. Նոյնպէս, քրիստոնէական եկեղեցոյ մէջ կանոնականացման առաջին մտածումը պիտի գար Մարկիոնական աղանդին մերժումներուն իբրեւ պատասխան եւ ճշդում: Աւելի ուշ էր, որ պիտի գար մոսիսոգութիւնը՝ պաշտօնական ճանաչում տալու բոլոր ընդունուած գիրքերուն, որպէսզի ուրիշ, «անվաւեր» գիրքեր չգան չխառնուին հաւատքի աստուածատուր, հարազատ ու վաւերական սկզբնաղբիւրներուն:

3. Արդ, երբ կազմուեցաւ Աստուածաշունչի կանոնը, այսինքն՝ առաջին ցանկը, կամ ժողովածոն. եւ առաջին հերթին՝ Հին Կտակարանի կանոնը:

ՉԱՐԵՀ ԱՐՔ. ԱՉՆԱԽՈՐԵԱՆ

ՀԱՒԱՏՈՅ ՀԱՆԳԱՆԱԿ / ՀԱՒԱՏՔԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿ

Հաւատամք ի մի Աստուած, ի Հայրն ամենակալ, յԼորարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւոյթից։

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս յՈրդին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յեւոթենէ Հօր։Աստուած յԱստուծոյ, Լոյս ի Լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ, ծնունդ եւ ոչ արարած։ Նոյն Ինքն ի բնութենէ Հօր, Որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի, երեւելիք եւ աներեւոյթք։

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն Սրբով։ Որով էառ զմարմին, զհոգի եւ զմիտ, եւ զամենայն որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ ի յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս, Որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան։

Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին, յանեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մարգարէս եւ յաւետարանս։ Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց յառաքեալն եւ բնակեցաւ ի սուրբնս։

Հաւատամք եւ ի մի միայն Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի։ Ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց։ Ի յարութիւն մեռելոց, ի դատաստանն յափտենից հոգւոց եւ մարմնոց, յարքայութիւնն երկնից, եւ ի կեանսն յափտենականս։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդին, կամ էր երբեմն, յորժամ ո չ էր Սուրբ Հոգին, կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ՝ էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին, եւ թէ փոփոխելիք են կամ այլալլելիք, զայնպիսին նզովէ Կաթողիկէ եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի։

Իսկ մեր փառաւորեսցոյք, որ յառաջ քան զյափտեանս, երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեանն եւ միոյ Աստուածութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից, ամէն։

Կը հաւատանք մէկ Աստուծոյ. Ամենակալ Հօր, որ արարիչն է երկինքին ու երկրին, տեսանելի եւ անտեսանելի ստեղծուածներուն։

Կը հաւատանք մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոսի. Աստուծոյ Որդիին. որ Աստուծմէ ծնած է որպէս միակ ծնունդ. այսինքն՝ Հօրը էութենէ է։ Աստուած է՝ Աստուծմէ ծնած. Լոյս է՝ Լոյսէն առաջ եկած։ Ճշմարիտ Աստուծմէն ծնած ճշմարիտ Աստուած է. եւ ո՛չ՝ արարած։ Անիկա Հօրը բնութենէն է։ Իրմով ստեղծուած է ամէն ինչ որ կայ երկինքի մէջ եւ երկրի վրայ, տեսանելի թէ անտեսանելի։ Ինքն էր որ մեզի՝ մարդերուս եւ մեր փրկութեան համար երկինքէն իջաւ եւ մարմին առաւ, մարդացաւ Սուրբ Հոգիին ներգործութեամբ սուրբ կոյս Մարիամէն ծնելով որպէս կատարեալ մարդ՝ մարմինով, հոգիով եւ միտքով, եւ ամէն ինչով որ մարդկային է. ո՛չ թէ երեսութեապէս, այլ ճշմարտապէս։ Չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, թաղուեցաւ, երրորդ օրը յարութիւն առաւ, նոյն մարմինով երկինք ելաւ եւ Հօրը աջ կողմը նստաւ։ Կը հաւատանք նաեւ՝ թէ վերստին պիտի գայ, նոյն մարմինով եւ Հօր փառքով, ողջերն ու մեռածները դատելու, ինք՝ որուն թագաւորութիւնը անվախճան է։

Կը հաւատանք անեղ եւ կատարեալ Սուրբ Հոգիին, որ խօսեցաւ Օրէնքին, մարգարէներուն եւ Աւետարաններուն ընդմէջէն. որ Յորդանան գետին վրայ իջաւ, առաքեալներուն ուսուցանեց եւ սուրբերուն մէջ բնակեցաւ։

Կը հաւատանք նաեւ մէկ, ընդհանրական եւ առաքելական սուրբ Եկեղեցիին, մէկ մկրտութեան, ապաշխարութեան, մեղքերու քաւութեան ու թողութեան, մեռելներու յարութեան, հոգիներու եւ մարմիններու յափտենական դատաստանին. երկինքի արքայութեան հաստատումին եւ յափտենական կեանքին։

Իսկ անոնք որ կ'ըսեն՝ «Կար ժամանակ մը երբ չկար Որդին», կամ «Կար ժամանակ մը երբ չկար Սուրբ Հոգին», կամ կ'ըսեն՝ «Ոչինչէն ստեղծուեցան, կամ ուրիշ էութենէ՝ մը գոյացան Աստուծոյ Որդին եւ կամ Սուրբ Հոգին», եւ թէ՝ փոփոխութեան կամ այլալլումի ենթակայ են, Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին կը նզովէ այնպիսիները։

Բայց մենք փառաւորենք զԱյն՝ [=Քրիստոսը] որ յափտենականներէն առաջ է, երկրպզելով սուրբ Երրորդութեան՝ որ մէկ Աստուած է.- Հօրը, Որդիին եւ Սուրբ հոգիին. այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից։ Ամէն։

ՏՕՆԱՑՈՅՑ - ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Բ2. 1 Յունուար – Գ. օր Պահոց Ծննդեան։ ԿԱՂԱՆԴ։
Գ2. 2 Յունուար – Դ. օր Պահոց Ծննդեան։
Դ2. 3 Յունուար – Ե. օր Պահոց Ծննդեան։
Ե2. 4 Յունուար – Ձ. օր Պահոց Ծննդեան։

Ուրբ. 5 Յունուար – Ճրագալոց Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Շբթ. 6 Յունուար – Տօն Աստուածայայտնութեան եւ Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Կիր. 7 Յունուար – Բ. օր Յայտնութեան։ Յիշատակ Մեռելոց։

Բ2. 8 Յունուար – Գ. օր Յայտնութեան։
Գ2. 9 Յունուար – Դ. օր Յայտնութեան։
Դ2. 10 Յունուար – Ե. օր Յայտնութեան։
Ե2. 11 Յունուար – Ձ. օր Յայտնութեան։

Ուրբ. 12 Յունուար – Է. օր Յայտնութեան։

Շբթ. 13 Յունուար – Ը. օր Յայտնութեան։ Տօն Անուանակոչութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Կիր. 14 Յունուար – Ա. զկնի Աստուածայայտնութեան։

Բ2. 15 Յունուար – Տօն ծննդեան սրբոյն Յովհանու Կարապետին։

Գ2. 16 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Պետրոսի Հայրապետին, Վլասայ Եպիսկոպոսին եւ Աբիսողոմայ Սարկաազին։

Դ2. 17 Յունուար – Պահք։

Ե2. 18 Յունուար – Տօն Սրբոյն Անտոնի Ճգնաւորին։

Ուրբ. 19 Յունուար – Պահք։

Շբթ. 20 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Թէոդոսի Թագաւորին եւ Մանկանցն Եփեսոսի։

Կիր. 21 Յունուար – Բարեկենդան Առաջաւորաց Պահոց։

Բ2. 22 Յունուար – Ա. օր Առաջաւորի Պահոց։

Գ2. 23 Յունուար – Բ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Դ2. 24 Յունուար – Գ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Ե2. 25 Յունուար – Դ. օր Առաջաւորի Պահոց։

Ուրբ. 26 Յունուար – Ե. օր Առաջաւորի Պահոց։ (Յիշատակ Յովնանու Մարգարէին)։
Շբթ. 27 Յունուար – Տօն Սրբոցն՝ Սարգսի զօրավարին եւ որդւոյ նորա Մարտիրոսին եւ չորեքտասան զինուորացն։

Կիր. 28 Յունուար – Լուս օր։

Բ2. 29 Յունուար – Տօն Սրբոց Ատովմեանց զօրավարացն։

Գ2. 30 Յունուար – Տօն Սրբոց Սուքիասանց վկայիցն։

Դ2. 31 Յունուար – Պահք։

ՀԱՒԱՏԱՄՔԻՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչ է Հաւատամքին բովանդակութիւնը։

Հաւատամքը կը բովանդակէ տասը կէտեր կամ խնդիրներ, որոնք են.

ա.- Աստուած.
բ.- Որդի.
գ.- Հոգի.
դ.- Եկեղեցի.
ե.-Մկրտութիւն.
զ.- Մեղք.
է.- Մեռելոց յարութիւն.
ը.- Յափտենական (կամ վերջին) դատաստան.
թ.- Երկնից թագաւորութիւն.
ժ.-Յափտենական կեանք (կամ անմահութիւն հոգւոյ)։

Աստուած ինչպէ՞ս բանաձեւուած եւ նկարագրուած է Հաւատամքին մէջ։

Կը հաւատանք մէկ Աստուծոյն. այսինքն՝ Աստուած մէկ է, ուրիշ աստուածներ չկան, եւ այդ մէկ Աստուած՝ է՝ Հայր ամենակալ (ամէն բանի տէր, ամէն բան իր ձեռքին մէջ ունեցող), որ ստեղծեց երկիրը եւ երկինքը, տեսանելի եւ անտեսանելի բոլոր բաները։

Որդին։

Կը հաւատանք մէկ Որդիին, որ ծնած է նոյնինքն Հօր Աստուծոյ էութենէն։ Որդին ալ ճշմարիտ Աստուած է, լոյս է, որովհետեւ Աստուծմէ ծնած է եւ ոչ թէ ստեղծուած (ծնունդ եւ ոչ արարած)։ Որդին Աստուած մարդոց փրկութեան համար իջաւ երկինքէն եւ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ ծնաւ Սուրբ Կոյս Մարիամէ, եւ եղաւ կատարեալ մարդ, ճիշդ մեզի պէս, եւ չարչարուեցաւ, խաչուեցաւ, մեռաւ, թաղուեցաւ եւ երրորդ օրը յարութիւն առաւ, նոյն մարմնով երկինք ելաւ եւ նստաւ Հօր աջ կողմը։ Միեւնոյն մարմնով ալ պիտի գայ՝ դատելու համար ողջերն ու մեռածները, պիտի թագաւորէ եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ (վախճան) չունի։

Հոգին։

Կը հաւատանք մէկ Սուրբ Հոգիի, որ անեղ է (ստեղծուած կամ եղած չէ) եւ կատարեալ։ Այս Հոգին է, որ խօսեցաւ Օրէնքի եւ Մարգարէներու (Հին Կտակարանի) միջոցաւ, Յորդանան իջաւ (Յիսուս Քրիստոսի մկրտութեան ատեն), քարոզեց առաքեալներուն միջոցաւ եւ բնակեցաւ սուրբերուն մէջ։

Եկեղեցին։

Կը հաւատանք մէկ Եկեղեցիի (այսինքն Քրիստոնէական Եկեղեցին մէկ է), որ Ընդհանուր է, Առաքելական է եւ Սուրբ է։

Իսկ մնացածները։

Կը հաւատանք մէկ մկրտութեան (այսինքն անձ մը միայն մէկ անգամ կը մկրտուի), ապաշխարութեան, մեղքերու թողութեան, մեռելներու յարութեան, յափտենական (վերջին) դատաստանի, երկինքի թագաւորութեան եւ յափտենական կեանքի։

Այս Հաւատամքը երբ կ'ըսուի մեր Եկեղեցւոյ մէջ։

Ամէն Կիրակի, Ճաշու գիրքերու եւ Աւետարանի ընթերցումէն յետոյ, պատշաճ հանդիսատրութեամբ, ձեռնամաձ։

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԲԱՐԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ

Ինչ է Հաւատամքը։

Հաւատամքը քրիստոնէական կրօնի հաւատալիքներուն բանաձեն է, եւ կամ, ինչպէս որ ըսինք առաջուանէ, Հաւատամքը առաջին Քրիստոնէականն է, որուն մէջ բանաձեւուած են Քրիստոնէութեան հաւատալիքները։

Ո՞վ կամ որո՞նք շինած կամ բանաձեւած են Հաւատամքը։

Ըստ ասանդութեան, առաջին Հաւատամքը բանաձեւած են առաքեալներ. այս է պատճառը որ Առաքելական Հաւատամք կը կոչուի ան։ Իսկ այն Հաւատամքը, որ այժմ կայ մեր Եկեղեցւոյ մէջ, ինչպէս նաեւ քրիստոնէական հին եկեղեցիներու մէջ, բանաձեւուած է 325-ին, Նիկիոյ Ա. Տիեզերական ժողովին մէջ։

Ինչ կարեւորութիւն ունի Հաւատամքը։

Շատ մեծ է Հաւատամքին կարեւորութիւնը. որովհետեւ ընդհանրապէս Նոր Կտակարանին եւ մասնատրապէս Աւետարանին մէջ կան այնպիսի պատմութիւններ եւ արտայայտութիւններ, զոր օրինակ, Աստուծոյ մասին, Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան եւ գործունէութեան մասին, Հոգին Սուրբի, յափտենական կեանքի եւ այլ խնդիրներու մասին, որոնց հարազատ եւ հաւատարմի հասկացողութեան համար պաշտօնական հեղինակաւոր մեկնութիւն մը անհրաժեշտ էր, առաջըը առնելու համար տարբեր կարծիքներու եւ անհամաձայնութիւններու այս կամ այն խնդրին շուրջ։

Ինչ արժէք ունի ուրեմն Հաւատամքը Եկեղեցւոյ մէջ։

Քանի որ բացատրեցինք Հաւատամքին կարեւորութիւնը, ըսենք անմիջապէս, թէ այդ կարեւորութեան մէջ է արդէն իր արժէքն ալ։ Որովհետեւ Առաքեալներ, Եկեղեցւոյ նախկին Հայրեր (Վարդապետք Եկեղեցւոյ) քրիստոնէութեան ծագման եւ տարածման ժամանակակից են, հետեաբար անոնք ծանօթ են այն գաղափարներուն եւ կարծիքներուն, որոնք կը տիրէին, այդ դարերուն մէջ, Հաւատքի հիմնական կէտերուն շուրջ։ Հետեաբար ուղիղ եւ հեղինակաւոր մեկնութիւն մը, պաշտօնական բանաձեւով, պիտի ծառայէր վերցնելու շփոթութիւններն ու տարակարծութիւնները։ Ասոր համար մեծ արժէք կը նեկայացնէ Եկեղեցւոյ կողմէն բանաձեւուած Հաւատամքը։

Կարեւորութեան կողմէն դեռ Ինչ կրնաս ըսել Հաւատամքի մասին։

Քրիստոնէական եկեղեցիներու միութեան հիմք կը կազմէ հաւատամքը, քանի որ անոնք կ'ընդունին զայն եւ հանդիսատրապէս կը յայտարարեն զայն իրենց եկեղեցիներուն մէջ։

Ուրի՞շ։

Դարձեալ, միեւնոյն եկեղեցւոյ ժողովուրդին կամ անդամներուն մէջ քրիստոնէական հաւատքի մասին համաձայնութեան եւ ներդաշնակութեան հիմքն է Հաւատամքը։

Ուրեմն Եկեղեցւոյ անդամներուն համար անհրաժեշտ պայման մըն է ընդունիլ եւ գիտնալ Հաւատամքը։
Այր։ Ասիկա անվիճելի է. բայց, դժբախտաբար, ոմանք պէտք եղած ուշադրութիւնը չեն ընծայեր Հաւատամքի կարեւորութեան, եւ իրենց Մայրենի Եկեղեցւոյն մէջ մնալով հանդերձ, կ'ուզեն շեղիլ Հաւատամքի հարազատ հասկացողութենէն։

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԲԱՐԳԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

US puts Azerbaijan on religious freedom watchlist over fears for Artsakh’s heritage

WASHINGTON—The United States on January 4 added Azerbaijan to a watchlist on religious freedom, following fears for Christian heritage after the country seized Artsakh (Nagorno-Karabagh).

Secretary of State Antony Blinken, releasing an annual index of designations, maintained all 12 countries that had been on the previous year’s blacklist, including China, Iran, Pakistan and Saudi Arabia, AFP reported.

In the sole change, Blinken added Azerbaijan to a watchlist, meaning it will join the blacklist, which carries potential sanctions, without improvements.

In a recent recommendation to the State Depart-

ment, the US Commission on International Religious Freedom pointed to concerns for the preservation of Christian religious sites in Nagorno-Karabagh, where virtually the entire population of 100,000 ethnic Armenians fled to Armenia following Azerbaijan’s military offensive on September 19-20.

The commission also voiced alarm over regulations on all religious practice in the Shiite Muslim-majority but largely secular country under strongman President Ilham Aliyev, including a requirement that all religious groups be registered and their literature approved by an official body.

Baku insists ‘corridor’ through Armenia should be included in peace treaty

BAKU—An Azerbaijani official said on January 3 that creating a land corridor through Armenia will provide unimpeded access to Nakhichevan and pointed out that for Baku this was one of the “main directions” of peace talks with Armenia.

Elchin Amirbekov, an Azerbaijani presidential envoy for special assignments, said in an interview with the Estonian television that restoring transport links between Armenia and Azerbaijan was an important facet of the peace process between the two countries.

Within that context, Amirbekov said Baku’s initiative to “restore the Zangazur [(Zangezur)] corridor so that Azerbaijani citizens living in the Nakhichevan Autonomous Republic, or in the main part of the country, have unhindered land communication” was of crucial importance.

Russia angry at Armenia’s westward tilt

YEREVAN—Russian officials voiced their concerns about Armenia’s increasing embrace of the West after a NATO representative expressed support for Yerevan’s policies in the region.

Armenia is reorienting its foreign policy towards the West at the expense of its longstanding alliance with Russia, Russian Foreign Minister Sergei Lavrov said in an interview published on December 28.

“Armenia has decided very clearly to make some shift in their foreign policy, to take some distance from Moscow,” Javier Colomina, the NATO secretary general’s special representative for the South Caucasus and Central Asia, told Georgian television earlier in the week.

Russian Foreign Minister

Sergey Lavrov addressed this head on when he voiced Moscow’s concern during an interview with the official Russian news agency Tass.

“Unfortunately, official Yerevan, succumbing to the persuasion of Westerners, is trying to reformat its foreign policy line,” Lavrov told TASS. “It is exchanging the time-tested alliance with Moscow not even for concrete help from the West but only for vague promises.”

Lavrov was particularly concerned about what he described as Armenia’s deepening ties with NATO.

“Yerevan has been developing cooperation with NATO and its individual member countries lately,” Lavrov

Continued on page E2

Armenia’s state run TV refuses to air Karekin II’s New Year address

YEREVAN—Breaking with a decades-long tradition, Armenia’s state television did not broadcast a New Year’s Eve address by Catholicos Karekin II, the supreme head of the Armenian Apostolic Church increasingly at loggerheads with Prime Minister Nikol Pashinyan.

The annual addresses by Karekin II and his two predecessors, followed by similar speeches delivered by the incumbent president or prime minister of the republic, had been aired shortly before midnight on December 31 ever since 1990.

“This year, at the last minute, the Public Television Company informed, without any reason, that His Holiness’ New Year’s message will not be broadcast before midnight, as was traditionally customary,” the church’s Echmiadzin-based Mother See said late on December 31. It said it rejected the state-controlled broadcaster’s offer to air the message during an earlier news program.

Public Television had not issued any statements on the matter as of the evening of January 2. Its executive director and spokesperson did not answer phone calls and written questions from RFE/RL’s Armenian Service.

The apparent snub drew strong condemnation from some senior clergymen as well as many opposition and public figures. They accused Pashinyan of ordering the country’s leading TV channel run by his loyalists not to air Karekin II’s speech right before his televised remarks.

The Armenian government did not react to those claims. Its press office also could not be reached for comment.

Pashinyan’s relationship with the ancient church, to which the vast majority of Armenians belong, has increasingly deteriorated in recent years and especially since the 2020 war in Nagorno-Karabagh. Karekin II and other senior clergymen joined the Armenian opposition in calling for Pashinyan’s resignation fol-

lowing Armenia’s defeat in the six-week war.

Pashinyan and other senior Armenian officials have boycotted Christmas and Easter liturgies led by Karekin II for the past three years. In May 2023, the premier accused the church of meddling in politics, prompting a scathing response from Karekin II’s office.

Tensions between the government and the church rose further in early October when Karekin II blamed Pashinyan for Azerbaijan’s recapture of Nagorno-Karabagh and the resulting mass exodus of the region’s ethnic Armenian population. The church repeatedly condemned Pashinyan for recognizing Azerbaijani sovereignty over Karabagh before Baku’s September 19-20 military offensive.

The Catholicos spoke of a “relentless pain of immense losses in our hearts” and referred to “the occupation and depopulation of Artsakh” at the start of his New Year message aired by other TV stations.

“Let us surround our sisters and brothers forcibly displaced from Artsakh with caring love; let us increase hope in them so that the vision of returning to native Artsakh never fades and faith in God remains strong,” he said.

Karekin II also made a point of inviting group of Karabagh Armenian refugees to his New Year’s Eve dinner with Echmiadzin priests.

By contrast, Pashinyan made no direct mention of the loss of Karabagh in his address to the nation. Instead, he pointed to Armenia’s continuing robust economic growth and praised his government’s response to the influx of more than 100,000 Karabagh refugees. He also said his top priorities now are to pursue “the state interest of the Republic of Armenia” and “find formulas for the normalization and deepening of relations with our neighbors in our region.”

(RFE/RL)

55 Armenians still held captive in Azerbaijan

YEREVAN—A senior Armenian law enforcement official said that 55 Armenians are currently being held captive in Azerbaijan, as official Baku claims that 23 remain in its custody.

Argishti Kyaramyan, the Head of the Investigative Committee of Armenia, told Armenia’s Public Television on January 4 that Azerbaijan has confirmed holding 23 Armenians captive but they have evidence on the forced disappearance of another 32 persons after

the 2020 war.

“At this moment 23 compatriots confirmed by Azerbaijan are being held there, 17 of whom are persons captured as a result of the 2023 aggression. We have evidence regarding the forced disappearance of 32 persons after the 44-day war, which we have presented to supranational organizations,” Kyaramyan said.

The European Court of Human Rights mandates Baku to take interim measures to regarding 22 of the prisoners,

however Azerbaijan has denied the fact that these persons were taken captive.

Last month the leaders of Armenia and Azerbaijan issued a joint statement announcing the exchange of prisoners. Soon after Yerevan returned two Azerbaijani soldiers who we imprisoned for killing a worker at a mine in Syunik. In return, Azerbaijan released 32 Armenian POWs during the exchange that took place on the Armenia-Azerbaijan border.

AT LEAST 223 ARTSAKH ARMENIANS KILLED DURING AZERBAIJAN’S OFFENSIVE IN SEPTEMBER

During the same interview, Kyaramyan stated that at least 198 soldiers and 25 civilians, among them five children, were killed in Artsakh when Azerbaijan launched a massive offensive in September that resulted in the forced exodus of almost all of Artsakh’s Armenian population. He said that five other civilians and 15 Artsakh soldiers went missing during the September 19 attack.

Kyaramyan also said that 244 Artsakh residents, among them 76 civilians —10 of whom children — were injured during the attack.

He explained that the findings were the preliminary results of a criminal probe launched by the Investigative Committee on the circumstances the led to and during the forced displacement of Artsakh Armenians.

The massive exodus saw tens of thousands of Artsakh residents attempting to frantic-

ally leave their homes.

Kyaramyan said that some 70 people died during the arduous journey from Artsakh to Armenia.

Armenia’s authorities have accused Azerbaijan of ethnic cleansing, a claim supported by leading international human rights advocates, who said that Azerbaijan’s 10-month blockade of Artsakh was genocide.

In October, Armenia’s Human Rights Defender Anahit Manasyan, accused Azerbaijani troops of committing war crimes during the assault.

“There are many bodies, including of civilians, transported from Nagorno-Karabagh to Armenia that carry signs of torture and/or mutilation,” Manasyan told reporters at the time.

In his report, Kyaramyan said that his investigation documented 20 cases corpse desecration by Azerbaijanis.

The numbers presented by

Kyaramyan did not include an earlier announcement last month that at least 218 people died during a fuel depot explosion near Stepanakert on September 25.

Gor Abrahamyan, a spokesperson for Armenia’s Investigative Committee, told Azatutyun.am last month that 21 other Artsakh Armenians, who may have been at the fuel depot at the time of the explosion, were unaccounted for.

The deadly explosion, which destroyed the fuel storage facility outside Stepanakert, occurred as tens of thousands of Artsakh residents were fleeing to Armenia.

Videos posted on social media showed hundreds of cars parked near the depot, waiting to fuel up and head to Armenia. Fuel had been in extremely short supply in Artsakh since Azerbaijan blocked traffic through the Lachin corridor in December 2022.

FEDERAL GOVERNMENT AND NUNAVUT INVEST \$194-MILLION IN INFRASTRUCTURE PROJECTS

In a recent press briefing made by Minister of Housing, Infrastructure and Communities Sean Fraser, Premier P.J. Akeeagok and Minister David Joanase, a new \$194-million investment was announced from the Federal government and Nunavut to help build the critical infrastructure needed in the northern communities of Nunavut. This investment will help to with the completion of a 24-bed seniors long term care facility, located in Rankin Inlet, which will enable local residents stay closer to home, while receiving the necessary support they need. Along side this project the Municipality of Sanikiluaq, will be building a new water treatment facility, to ensure that safe and clean water is available for local residents.

“From increasing public transportation options in northern communities to improving critical water access, long-term care facilities, and more energy-efficient infrastructure, these projects support our commitment improving the health and well-being of Nunavummiut, while protecting the environment. By working hand-in-hand with our partners, we are building livable and sustainable communities now and into the future,” said Minister Fraser.

Nunavut Minister of Health John Main said: “This Green and Inclusive Community Buildings funding is a prime example of the Katujjiluta mandate approach to partnerships; It demonstrates collaboration and partnership between two levels of government committed to dignity and care closer to home for Nunavummiut. This funding helps us build more elder care capacity in Nunavut and give future residents safe, healthy, and more accessible lives.”

CANADA & NEW BRUNSWICK INVEST TO EXTEND DIEPPE BOULEVARD

In recent press briefing made by Dominic LeBlanc, Minister of Public Safety, Democratic Institutions and Intergovernmental Affairs, Ginette Petitpas Taylor, Minister of Veterans Affairs and Associate Minister of National Defence, Greg Turner, Provincial Minister responsible for Opportunities NB, and Yvon Lapierre, Mayor of Dieppe, a \$42-million investment was announced for New Brunswick and City of Dieppe to extend the Dieppe Boulevard. This investment will support the ongoing project of improving the service infrastructure and transportation network of the area.

“Dieppe continues to be on an impressive growth trajectory, and as it welcomes more people, we need to ensure that we have the infrastructure in place to accommodate that growth. This investment will do exactly that by supporting housing construction and shortening commutes for residents,” said The Honourable Dominic LeBlanc, Minister of Public Safety, Democratic Institutions and Intergovernmental Affairs, on behalf of the Honourable Sean Fraser, Minister of Housing, Infrastructure and Communities.

Minister Petitpas Taylor said: “extending roads doesn’t just pave the way for transportation; it extends opportunities, connects communities, and builds pathways to progress and prosperity.”

“The extension of Dieppe Boulevard will support the population and economic growth being experienced by the City of Dieppe and the entire region. The new infrastructure will service new developments and supports both Dieppe’s housing and transportation needs,” said Minister Turner.

CANADA TO INVEST IN TECHNOLOGY NETWORK FOR CANADIAN ARMY

In a recent press announcement made by Marie-France Lalonde, Parliamentary Secretary to the Minister of National Defence, a major investment in the Canadian Army was declared, on behalf of Jean-Yves Duclos, Minister of Public Services and Procurement, Bill Blair, Minister of National Defence, and François-Philippe Champagne, Minister of Innovation, Science and Industry. A combined \$1.68-billion investment was made to General Dynamics Mission Systems–Canada for straightening Canada’s technology network in the Canadian Army. This investment will be used for to support the Land Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (LC4ISR) system.

“Members of the Canadian Armed Forces carry out important missions on behalf of all Canadians and require the latest technologies to better understand their operating environment and to detect incoming threats. These contracts are another example of how our government is supporting the operations of the Canadian Armed Forces, while bringing highly skilled jobs and fostering economic benefits to Canadians,” said Minister Duclos.

Minister Blair said: “This year, we have made tangible progress on several major procurements for the Canadian Armed Forces, from the procurement of over 100 new aircraft for the Royal Canadian Air Force, to new Arctic and Offshore Patrol Ships being delivered to the Royal Canadian Navy. As we wrap up 2023, this announcement is good news for the Canadian Army and is another milestone in our work to modernize and recapitalize Canada’s military.”

ISHKHAN GHAZARIAN

Mob attempted to seize land in Jerusalem Patriarchate, say community leaders

JERUSALEM—After a mob of some 30 people attacked the Jerusalem Patriarchate compound on December 28, community leaders are asserting that the group, which was allegedly hired by an Israeli development company, attempted to forcibly seize land in what is commonly referred to as the “Cows’ Garden.”

“The attackers, who were sent by the [development] company, attempted to seize land, but fortunately, our youth who were on site were able to resist and drive out the attackers. Unfortunately, two of our young Armenians were arrested,” Hagob Jernazian, a representative of the Armenian community in Jerusalem, told Azatutyun.am.

“They are trying to resolve the issue by force,” Garo Nalbandian, another community leader told Azatutyun.am.

“We tell them that if they are insisting that they have rights [over the area] let them bring court documents that backs their claim,” Nalbandian added.

At around 12:40 p.m. local time on December 28, a group of 30 armed bandits approached the grounds known as “Cows’ Garden”

with sticks, stones, and tear gas grenades in yet another attempt to violently remove the Armenian community from the area.

Armenian community members fought off the attackers until police arrived.

“This is the criminal response we have received for the submission of a lawsuit to the District Court of Jerusalem for the Cow’s Garden, which was officially received by the Court less than 24 hours ago. This is how the Australian-Israeli businessman Danny Rothman (Rubenstein) and George Warwar (Haddad) react to legal procedures,” the Armenian Patriarchate of Jerusalem said in a statement.

According to the Armenian Patriarchate, bishops, priests, deacons, and Armenian Theological Academy students were among those seriously injured during the attack. A number of local Armenian community members were injured, as well, and two were taken into police custody.

His Holiness Karekin II, the Catholicos of All Armenians and His Holiness Aram I, Catholicos of the Great House of Cilicia, in separate statements, condemned the attack and expressed their

solidarity with the Armenian community of Jerusalem.

“It is obvious that the provocateurs are once again trying to achieve the appropriation of the ‘Cows’ Garden’ estate through terror, threats and violent actions, violating the procedures defined by the law,” Etchmiadzin said in a statement on Dec. 29.

“We condemn the incident and express hope that the Israeli authorities will respond legally to the criminal actions manifested against the Patriarchate and the Armenian community [of Jerusalem], the guilty will be held accountable, and the recurrence of similar incidents will be ruled out,” the statement added.

Catholicos Aram I said that the Cilician Catholicosate is following the incidents and condemned the attack.

“As always, the Catholicosate of the Great House of Cilicia, expresses its complete solidarity with the Armenian Patriarchate and the Armenian community and calls on our brethren to defend the rights and security of the Patriarchate,” a statement by Aram I said on December 29.

RUSSIA...

continued from page E1

said. “This year, Armenia took part in several dozen events with the alliance. It continues to modernize its armed forces according to NATO standards, and the republic’s military personnel are undergoing training in a number of NATO member states. This cannot fail to cause us concern.”

“I hope that Yerevan is aware that deepening interaction with the alliance leads to a loss of sovereignty in the field of national defence and security,” he warned.

Russia’s Ambassador to Armenia Sergey Kopyrkin was asked by Armenia’s Public Television about Lavrov’s remarks, saying that by setting up a joint observer mission in Artsakh with NATO member, Turkey, it is, in fact, Russia that has opened a foothold for the alliance in the region.

“We are aware of the extent of relations between Turkey and Azerbaijan. Turkey’s presence in the joint monitoring centre is probably a

reflection of that reality, but it is not Russia’s posturing toward NATO,” Kopyrkin said.

“When we [Russia] talk about NATO, we are concerned

that what we call the ‘collective West’ has declared Russia their strategic opponent—and even enemy—at this moment. Certainly, Moscow is doubly cautious about the trends that exist in the relations with the West,” Kopyrkin explained.

Ascenseur Elevator Services Inc.

PO Box 30, St-Laurent, Qc. H4L 4V4
RBQ# 1812-6474-22

www.adamselevator.ca

TEL: 514-745-4455 - FAX: 514-745-6613

**RENOVATION, REPAIRS, MAINTENANCE,
INSTALLATION OF ELEVATORS.**

Eddie, Pedro, Joyce Oughourlian

Մեր ճաշարանին ներս կը սպասարկուին
միջին արեւելեան զանազան
ճաշատեսակներ, օրինակ՝ մենէիշ,
պանիրով պէտրէկ, հաւու եւ կովու միսով
շաուրմա, հաւու եւ կովու միսով խորոված,
մսաշոթ, չի բօֆթ, լման հաւու խորոված,
սուճուխ եւ այլ տեսակի աղանդերներ:

ՀԱՍՅԷ՝
1848 Lawrence Avenue East
Scarborough, Ontario M1R 2Y4

ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝
(416) 750-7404 կամ (416) 750-7400

**NEW
LOCATION
NOW
OPEN**

**Մեր յաճախորդներուն կը յայտնենք, որ մեր նոր մասնաճիւղը կրնաք այցելել
հետեւեալ հասցեով՝**

Ghadir Meat & Restaurant
769 Southdale Road East
London, Ontario N6E 3B9

Tel: 519-668-1800
519-204-2525

ANI BAKERY LTD

ԱՆԻ ՓՈՒԿՊԱՆ

Middle Eastern Pizza Lahmajoun

Սեփականատեր՝ Արսեն Տապալադեան

Ուր կը գտնէք հայկական եւ արաբական լահմաճունի տեսակներ՝ փոքր եւ բնական չափերով: Լահմաճունը կը պատրաստենք մեր չափերով եւ յաճախորդներուն պահանջքին համաձայն՝ միսը իրենցմէ կամ մեզմէ: Կը պատրաստենք եւ կը ծախենք նաեւ թափինով հաց, պանիրով հաց եւ մենէիշ: Միշտ պատրաստ ենք ձեր ապսպրանքներուն գոհացում տալու ուրախ եւ տխուր առիթներով:

**Փորձեցէք եւ
գոհ պիտի մնաք**

ADDRESS: 25 Howden Road, Unit #2, Scarborough, Ontario M1R 3C3
Phone: (416) 285-7164

Բաց ենք շաբաթը վեց օր, կիրակի մինչեւ կէսօրէ ետք՝ ժամը 2:00
(Երկուշաբթի փակ)

CASSANDRA I.D.A. PHARMACY

ARMENIAN MEDICAL CENTRE
& PHARMACY

PHARMACISTS

SARKIS BALIAN, BScPhm, RPh
MARAL BALIAN, PharmD, RPh
VARTAN BALIAN, PharmD, RPh

ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ՝
ՊԱԼԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐ՝
ՄԱՐԱԼ ՊԱԼԵԱՆ
ՎԱՐԴԱՆ ՊԱԼԵԱՆ

- Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական յատուկ տուփերու մէջ:
- Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն՝ անվճար
- Շաքարախտի քննութիւն
- Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն
- Տարեցներու 10% զեղչ
- Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները
- Walk-In Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան:

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաճախորդը:

Walk-in Clinic onsite: (416) 331-9111

հասցէ՝ 2040 Victoria Park Ave. (Victoria Park & Cassandra)
Toronto, Ontario M1R 1V2 Tel : (416) 449-2040 Fax: (416) 449-2048

LEXUS
EXPERIENCE AMAZING

LEXUS
LEXUS GABRIEL ST-LAURENT

3303, ch. de la Côte-de-Liesse
Saint-Laurent, QC H4N 3C2
lexusgabrielstlaurent.com
514 747-7777

*Maximum incentive of \$7,000 is only available on leases of 48 months or more. For full and accurate vehicle pricing information, see Lexus Gabriel St-Laurent for complete details.

Pâtisserie
Samadi
et fils

Tél.: 514.315.9572
1 5995, boul. Gouin Ouest, #102
 Montréal, QC. H4J 2P8
www.patisseriesamadi.ca / zakaria@patisseriesamadi.ca

Tél.: 514.507.9573
2 595, boul. de la Côte-Vertu
 St-Laurent, QC. H4L 1X8

Արտերկրի մեր հետեւորդները կրնան հետեւիլ մեր սկզբնական հարթակին:

Le comité d'enquête de l'Arménie rapporte l'achèvement de l'enquête sur la guerre de 44 jours

EREVAN—Pratiquement tous les cas liés à la guerre de 44 jours au Haut-Karabagh à l'automne 2020 en sont à l'étape finale de l'enquête, a déclaré le chef du comité d'enquête arménien Argishti Kyaramyan.

«Pour assurer une enquête plus efficace, nous avons décidé de diviser les cas en plusieurs directions. Par exemple, l'affaire impliquant la 10e division de fusiliers, la 18e division de fusiliers, le 1er corps d'armée, la défense de Shushi», a déclaré Kyaramyan dans une interview accordée à la télévision publique arménienne le 4 janvier.

Il a noté que dans toutes les directions, sauf une, les enquêtes peuvent être considérées comme réellement terminées.

«Il vaut seulement la peine de dire qu'un travail colossal a été fait. Pas des milliers, mais des dizaines de milliers de personnes ont été interrogées», a souligné Kyaramyan.

Le 27 septembre 2020, les forces armées azerbaïdjanaises, soutenues par la Turquie et des

mercenaires et des terroristes étrangers, ont attaqué le Haut-Karabagh le long de toute la ligne de front à l'aide d'armes de roquettes et d'artillerie, de véhicules blindés lourds, d'avions militaires et de types d'armes interdits tels que des bombes à sous-munitions et des armes au phosphore.

Après 44 jours de guerre, le 9 novembre, les dirigeants de la Russie, de l'Azerbaïdjan et de l'Arménie ont signé une déclaration sur la cessation de toutes les hostilités. Selon le document, la ville de Shushi, les districts d'Agdam, Kelbajar et Lachin ont été remis à l'Azerbaïdjan, à l'exception d'un corridor de 5 kilomètres reliant le Karabagh à l'Arménie.

Un contingent russe de maintien de la paix a été déployé le long de la ligne de contact au Karabagh et le long du corridor de Lachin.

Selon les données officielles, 3 825 résidents d'Arménie et du Haut-Karabagh ont été tués dans la guerre de 44 jours

(Armenews)

L'ambassadeur d'Israël monte aux barricades contre Njdeh

EREVAN—Christine Vardanyan, députée de la faction «Hayastan», a écrit sur son compte Facebook:

«Ils attaquent les arméniens en Israël, en essayant de s'emparer des territoires arméniens historiques. Le Ministre des Affaires Étrangère de la RA reste obstinément silencieux.

En RA, plusieurs personnes se rassemblent près de la statue de Nzhdeh, sans aucun soutien public. Cependant, l'ambassadeur d'Israël en Arménie, Joel Lyon, condamne l'héroïsation de Garegin Nzhdeh dans notre pays et de-

mande aux autorités arméniennes de «montrer une position ferme».

Les Juifs peuvent (à juste titre) célébrer Oskar Schindler, membre du parti nazi, car, comprenez-vous, il a lui-même sauvé la vie de juifs.

Il est interdit à nous, arméniens, de glorifier Nzhdeh, qui a apporté une énorme contribution au maintien de l'épine dorsale géographique de l'Arménie arménienne, qui a eu des contacts avec des responsables allemands pour sauver la vie des arméniens.

(Armenews)

L'Iran souligne à nouveau la nécessité de respecter l'intégrité territoriale de l'Arménie

EREVAN—L'Iran a une nouvelle fois contesté l'insistance de Bakou à créer un corridor terrestre à travers l'Arménie vers le Nakhitchevan, affirmant que la préservation de l'intégrité territoriale des pays de la région est de la plus haute importance.

Dans une interview accordée à la télévision publique arménienne, l'ambassadeur d'Iran en Arménie, Mehdi Sobhani, a souligné que la position de l'Iran sur les développements régionaux n'avait pas changé.

«Nous sommes opposés à tout changement géopolitique dans la région. La modification des frontières est une 'ligne rouge' pour nous, qui a été annoncée au plus haut niveau en Iran, et personne ne peut s'écarter de cette position», a déclaré l'ambassadeur.

Suite à la page F2

«La survie des structures étatiques de l'Artsakh en Mère Arménie devrait être la base du retour»

ETCHMIATSINE—«Épuisé par le blocus de neuf mois imposé par l'Azerbaïdjan et par la crise humanitaire, notre peuple a fait preuve d'une résistance héroïque sur le champ de bataille. Malheureusement, les forces étaient inégales et l'Artsakh était seul, et l'Artsakh, qui luttait pour son indépendance depuis des décennies, a été soumis à un dépeuplement complet pour la première fois dans l'histoire.

La survie des structures étatiques de l'Artsakh en Mère Arménie devrait être la base du retour» a affirmé l'évêque Vrtanes Abrahamyan, primat du diocèse de l'Artsakh lors de son sermon lors de la liturgie aux chandelles tenue au monastère Sainte Gayane d'Etchmiadzine à l'occasion de Noël et de l'Épiphanie.

Mgr. Abrahamyan a souligné avec douleur que cette année, pour la première fois, des dizaines de milliers d'arméniens d'Artsakh célèbrent la fête des mères et Noël loin de leurs foyers préférés.

Il a appelé les fidèles à soutenir leurs frères et sœurs de l'Artsakh et les envelopper d'amour et de chaleur, afin qu'ils recommencent à croire en leur avenir radieux. Il a exhorté le peuple de l'Artsakh à être rempli d'espoir et d'optimisme divins, à vivre et à travailler dans Mère Arménie, car ce n'est qu'ain-

si que l'espoir du retour pourra être maintenu et réalisé.

Mgr. Abrahamyan a également exprimé son amour filial et sa sincère gratitude à Sa Sainteté pour le bien du peuple fidèle de l'Artsakh, malgré de nombreuses difficultés, pour avoir toujours soutenu l'Artsakh et les Arméniens de l'Artsakh avec un dévouement sans faille.

A la fin, Mgr Vrtanes a adressé une prière à Dieu pour la solidité du pays et de l'État arméniens, pour la paix des âmes des martyrs, pour le retour rapide des arméniens disparus et capturés, ainsi que pour les soldats arméniens qui gardent le pays. la frontière pour le moment.

À la fin de la Sainte Liturgie, le Catholicos de tous les arméniens, Karékine II, est monté sur le Saint Autel et a allumé le cierge symbolisant Jésus-Christ, dont la lumière vivifiante a été distribuée aux croyants.

Ensuite, la congrégation s'est réunie au Véharan, où, sous la présidence du Catholicos Karekin II a eu lieu la première bénédiction de l'année.

De hauts responsables de l'Artsakh, dirigés par le président Samvel Shahramanian, étaient également présents à la liturgie aux chandelles.

(Armenews)

Bakou réclame à nouveau un «corridor» à travers l'Arménie

BAKOU—L'Azerbaïdjan a renouvelé sa demande d'ouverture par l'Arménie d'un corridor extraterritorial vers son enclave du Nakhitchevan.

Un haut responsable du président azerbaïdjanais Ilham Aliyev a déclaré qu'Erevan avait l'«obligation» de le faire en vertu des termes du cessez-le-feu négocié par la Russie qui a mis fin à la guerre entre l'Arménie et l'Azerbaïdjan en 2020.

L'accord de trêve engage l'Arménie à ouvrir des liaisons ferroviaires et routières entre le Nakhitchevan et le reste de l'Azerbaïdjan. Il stipule que les gardes-frontières russes «contrôleront» la circulation des personnes, des véhicules et des marchandises. Les liaisons de transport passeraient vraisemblablement par Syunik, la seule province arménienne limitrophe de l'Iran.

Le gouvernement arménien a rejeté les demandes de Bakou, affirmant que les passagers et les marchandises azerbaïdjanais ne peuvent être exemptés des contrôles frontaliers arméniens. Il insiste sur l'existence de liaisons de transport conventionnelles entre les deux États du Caucase du Sud.

L'Iran s'oppose également fermement au «corridor de Zangzur» souhaité par Aliyev. Le président iranien Ebrahim Raisi

a réaffirmé la position de Téhéran lors de sa rencontre avec un responsable azerbaïdjanais en visite en octobre. Le principal conseiller en politique étrangère d'Aliyev, Hikmet Hajiyev, a déclaré plus tard en octobre que le corridor «a perdu son attrait pour nous» et que Bakou envisageait désormais de «faire cela avec l'Iran à la place».

Toutefois, dans une interview accordée au journal allemand *Berliner Zeitung*, M. Hajiyev a déclaré que la construction prévue d'une nouvelle route et d'une voie ferrée reliant l'Azerbaïdjan au Nakhitchevan via l'Iran ne signifiait pas que Bakou avait abandonné l'idée d'un corridor passant par l'Arménie.

«La route passant par l'Arménie est une obligation d'Erevan qui doit être respectée», a-t-il déclaré.

Hajiyev a confirmé que Bakou voulait s'assurer que les personnes et les cargaisons azerbaïdjanaises voyageant vers et depuis le Nakhitchevan ne soient pas contrôlées par les gardes-frontières ou les douaniers arméniens.

Aliyev a implicitement menacé d'ouvrir le corridor par la force, ce qui a suscité de sévères mises en garde de la part de l'Iran. Ses nouvelles exigences concernant le corridor font suite à ce que les responsables

arméniens et azerbaïdjanais qualifient de progrès majeurs dans les pourparlers sur un traité de paix bilatéral.

Les dirigeants de l'opposition arménienne rejettent les assurances données régulièrement par le premier ministre Nikol Pashinian selon lesquelles le traité empêchera une nouvelle guerre avec l'Azerbaïdjan. Ils affirment également qu'il est prêt à faire des concessions disproportionnées à Bakou et à obtenir très peu en retour, ce que M. Pashinian et ses alliés politiques nient.

Le principal objectif du cessez-le-feu de 2020 cité par Hajiyev était de mettre fin aux combats au Karabagh et d'empêcher de nouvelles hostilités. L'accord a conduit au déploiement de forces de maintien de la paix russes au Karabagh et leur a donné le contrôle du corridor de Latchine reliant la région à l'Arménie.

L'Azerbaïdjan a interrompu le trafic commercial et humanitaire dans ce corridor en décembre 2022 et y a installé un point de contrôle en avril 2023, en violation du cessez-le-feu. Il a ensuite lancé une offensive militaire au Karabagh en septembre 2022, forçant la quasi-totalité de la population de la région à fuir vers l'Arménie.

(RFE/RL)

Les propositions de Bakou n'inspirent pas confiance

EREVAN—Les propositions de l'Azerbaïdjan pour un traité de paix n'expriment pas une volonté de paix, a écrit le 5 janvier sur les réseaux sociaux Gegham Manukyan, député du bloc Hayastan.

Il a déclaré qu'avec ses collègues du bloc d'opposition Anna Grigoryan, Kristine Vardanyan et Artur Khachatryan, il avait pris connaissance des propositions de Bakou au ministère arménien des Affaires étrangères.

«Sans divulguer les détails

de certains points, nous notons que les approches et propositions de l'Azerbaïdjan n'expriment en aucun cas la position d'un pays qui lutte pour une paix réelle, juste et durable», a écrit Manukyan.

Dans une déclaration commune, les députés notent que les inquiétudes qu'ils avaient exprimées précédemment non seulement n'ont pas disparu, mais se sont également intensifiées.

Rappelons que l'Azerbaïdjan a précédemment envoyé

à l'Arménie une réponse aux dernières propositions concernant le projet de traité de paix. Comme l'a déclaré le chef du ministère des Affaires étrangères de ce pays, Jeyhun Bayramov, Bakou s'attend à des réunions des parties en 2024. À son tour, le ministre arménien des Affaires étrangères, Ararat Mirzoyan, a déclaré qu'Erevan avait reçu des commentaires de Bakou et présenterait sa position après les avoir étudiés.

(Armenews)

GÉRARD MERDJANIAN

Pour les optimistes, cette signature devait avoir lieu pour la fin de cette année. En fait, plus ça va, moins ça va.

Pour le président Ilham Aliiev, le conflit du Karabagh était quasiment réglé le 9 décembre 2020 avec la signature d'un cessez-le-feu avec l'Arménie sous l'égide de Moscou. Il a transformé le 'quasiement' en 'complètement' en septembre dernier lorsque, avec l'aval discret de Poutine, il a attaqué et envahi ce qui restait du Haut-Karabagh, c'est-à-dire 1.100 km² sur les 11.433 km² initiaux. La force étant son arme favorite, il a par la même occasion chassé les autochtones, c'est-à-dire les 120.000 arméniens qui restaient des 155.000 qui peuplaient cette région. Le mot qui convient à ce comportement, c'est le nettoyage ethnique.

D'ailleurs, pourquoi s'arrêter en si bon chemin devant la mollesse de la communauté internationale, persuadée que la méthode Coué aura une influence sur le potentat? Cette étape franchie il reste au fils d'Heydar Aliev à nettoyer les traces laissées par les arméniens, par la destruction et/ou la réaffectation des monuments culturels. En cas de doute, son mentor Erdoğan est là pour lui expliquer la marche à suivre. La Turquie dite 'moderne' a mis en œuvre cette démarche au lendemain du Génocide des arméniens de 1915, après s'en être pris aux personnes et à leurs biens.

Se contentant des apparences et faisant fi des sounoiseries de l'autocrate, la communauté internationale a applaudi des deux mains cette perspective de paix entre les belligérants. On a même vu le manipulateur en chef de Moscou, soucieux de son 'étranger proche', entendez les ex-Républiques Socialistes Soviétiques, féliciter les antagonistes. Summum de l'hypocrisie, le ministre des Affaires étrangères turc, ex-directeur des services secrets (MIT), Hakan Fidan, a laissé entendre des jours heureux à l'Arménie avec la levée du blocus de 1993 et l'ouverture des frontières. Quant au ministre des Affaires étrangères azerbaïdjanais, Jeyhun Bayramov, il a reconnu dans son dernier interview que tout n'était pas réglé.

Comme dit l'expression: «Le diable se niche dans les détails».

Dans cet avenir soi-disant idyllique, trouvez le piège tendu par le tandem turco-azéri, car il y en a un. On ne balaye pas d'un revers de main des contentieux de plus d'un siècle, avec ces deux pays, simplement en les rangeant aux oubliettes. Les naïfs invétérés donnent comme exemple la réconciliation franco-allemande, oubliant qu'on n'a pas à faire à des pays démocratiques mais à deux dictatures dirigées par des soi-disant islamistes modérés.

La controverse est centrée sur Danny Rothman, un «mystérieux» investisseur juif australien dont la TNA (New Arab) a dressé le portrait en août 2023.

En juillet 2021, M. Rothman, par l'intermédiaire de sa société Xana Gardens, a conclu un accord avec le Patriarcat arménien pour la location d'environ 13% du quartier arménien à Jérusalem-Est occupée par

Ces colons, armés de fusils et de chiens, ont affronté la communauté arménienne locale les 4 et 5 novembre, après que le Patriarcat arménien a annoncé

Selon cette déclaration, Safdie Architects a été associé au projet par One&Only Resorts, propriété de Kerzner International, société basée à Dubaï, qui aurait été chargée de gérer l'hôtel après sa construction.

suite de la page F1

«Nous partageons la même opinion concernant la population du Haut-Karabagh. Nous pensons que l'action militaire ne peut pas résoudre les problèmes régionaux fondamentaux. Pour les résoudre, il est nécessaire d'identifier les racines du conflit, et cela peut se faire par le dialogue et la communication pacifique», a ajouté le diplomate

«À Kapan, j'ai rencontré des colons arméniens pour comprendre pourquoi et dans quelles conditions ils avaient quitté leurs maisons. Le message qu'ils m'ont clairement adressé était qu'ils souhaitaient que les conditions nécessaires soient réunies dans le Haut-Karabagh pour retourner chez eux. Je leur ai demandé pourquoi ils avaient quitté leurs maisons et ils m'ont répondu qu'ils avaient dû le faire parce qu'ils ne se sentaient pas

«Nous pouvons dire que cet établissement diplomatique a poursuivi la voie du développement des relations dans cette région», a ajouté M. Sobhani, en exprimant l'espoir qu'il sera bientôt possible d'ouvrir un consulat arménien à Tabriz.

(Armenews)

 **LEVON BENOHANIAN ET
HAGOP KACHICHIAN**

PHARMACIENS-PROPRIÉTAIRES

3915, boul. Samson, Laval, Québec, H7W 2G1
T 450 688-4111 F 450 681-5525

Lundi au vendredi : 8 h 30 à 20 h • Samedi et dimanche : 9 h à 17 h
Infirmière (jeudi) : 8 h 30 à 15 h • LIVRAISON GRATUITE

proximilaval@gmail.com

affiliés à Proxim

ՏԵՍԱԴԱՁՏ

Անփոխարինելի ժողովուրդ իմ

Նոր տարուան այս առաջին յօդուածս չեմ կրնար չնուիրել այն համայնքին, որուն ծառայելու բախտաւորութիւնը ունեցայ անոր 65 տարուան տարեգրութեան գրեթէ ամբողջ տեւողութեան, զանց առնելով կազմաւորման առաջին ութ տարիները, քանի տակաւին հոս չէի գտնուեր:

Խօսքս կը վերաբերի ի հարկէ Գանատայի Կիլիկեան թեմի Սուրբ Յակոբ համայնքին, ի Մոնթրէալ, պարփակելով անշուշտ նաեւ Լաւալի Սուրբ Գէորգը, որ ծնունդ առաւ առաջինէն ու հանդիսացաւ անոր բնական ընդլայնումը: Քիչ մը աւելի լայն բանալով կարկինս՝ կրնամ այս զգացումներս տարածել ընդհանրապէս Մեծն Մոնթրէալի հայութեան վրայ, որ իրապէս եզակի իրականութիւն մըն է սփիւռքահայութեան պատմութեան մէջ:

Յօդուածիս տուն տուող առիթը, սակայն, Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ 65-ամեակի տօնակատարութիւնն է, որուն թղթակցութիւնը չէ, որ այստեղ կ'ուզեմ ընել, այլ ընթերցողին հաղորդել անոր առթած ապրումներս եւ անկէ բխած մտորումներս:

Առաջին ապրումս երախտագիտութեան զգացում մըն է, որ վայելքն եմ ունեցեր ապրելու այս գաղթօճախին մէջ, ականատեսն ու մասնակիցն եմ եղեր

անոր զարգացման, ապա հպարտութեան զգացում մըն է, որ գրեթէ ոչինչէն սկսելով այս վեց ու կէս տասնամեակներու ընթացքին կարելի է եղեր հասնիլ հոն, ուր որ ենք այսօր: Չեմ ուզեր որեւէ յոխորտանք տեսնուի այս ըսածներուս մէջ, ոչ ալ որեւէ կասկած, թէ կ'ուզեմ չեղտել, որ գաղութի գլխաւոր մղիչ ուժը հանդիսացող կուսակցութեան՝ Դաշնակցութեան, իբրեւ մէկ մասնիկը բերած եմ ես իմ մասնակցութիւնը: Քաւ լիցի: Հպարտ եմ ոչ միայն Սուրբ Յակոբի համայնքի, այլեւ ընդհանուր այս գաղութի գոյառումով ու յառաջացումով:

Ոեւէ մէկը, որ ներկայ եղաւ յոբելենական ճաշկերոյթին, չէր կրնար, ինչպէս ես չէի կրնար չնկատել տիրող ջերմ ու ընտանեկան մթնոլորտը. կարծես մէկ մեծ ընտանիք էր, որ վերստին քով-քովի գալու առիթը կ'ունենար իր մեծով ու պզտիկով՝ երկարատեւ իր չտեսած հարազատները վերագտած ըլլալու ցնծութեամբ: Շատերն ալ, որոնց առաջին անգամ ըլլալով կը հանդիպէիր, կը ձգէին այն տպաւորութիւնը, թէ նոյնքան հարազատ են քեզի համար, որքան հին ծանօթներդ: Սա է գաղտնիքը այն միասնականութեան, որ ի յայտ կու գայ, երբ գաղափարակից հանրութիւն մը կը համախմբուի: Գաղափարին հաւատարմութիւնը զօդիչ ուժ մը ունի անպայման:

Այդ հաւատարմութիւնն է, որ տարուէ-տարի ու տասնամեակէ-տասնամեակ ապահոված է բոլորին անսակարկ զոհաբերութիւնը մեր հաստատութիւնները ստեղծելու եւ կանգուն պահելու ի խնդիր: Այդ նոյն անշահախնդիր հաւատարմութիւնն է, որ յառաջացուցած է նոյն գործիչներու եւ նուիրատուներու մնայուն ներդրումը եւ ահա հիմա արդէն կը խրախուսէ անոնց զաւակներն ու թոռները, որ շարունակեն ցոյց տալ նախորդներու նոյն նուիրաբերումը:

Այդ նոյն գիտակցութեամբ է, որ այս գաղութը կանգնած է հայրենիքի կողքին եւ հետապնդած է Հայ դատը, պաշտպանած է Արցախի իրաւունքները:

Թերինք ու թերացումներ, — անշուշտ թէ ունեցեր ենք: Ձէինք կրնար ըլլալ անթերի ու կատարեալ: Բայց այս հաւաքականութիւնը կրնա՛յ իր թերիները սրբագրել ու թերացումները ջնջել՝ միշտ իր գաղափարական կողմնորոշման գիտակցութեամբ, կրնայ եւ վերցնել նոր մարտահրաւէրներ՝ աւելի ամուր ապագայ մը կերտելու համար:

Ահա այդ ինքնավստահութիւնը ներշնչեց ինծի 65-ամեակի մեր այդ հաւաքոյթը:

ՎՐԷԺ-ԱՐՄԷՆ

2024... Սկիզբը էջ 4

ւորման նշուած հանգրուաններէն անցնի: Ինքնուսումը եւս կարելիութիւն կու տայ եւ իր կարեւոր ներդրումը կրնայ ունենալ մարդու կազմաւորման մէջ: Բոլոր պարագաներուն, հրամայական է, որ հոգեւոր, բարոյական ու ազգային արժէքներով չաղախուած եւ մասնագիտական ուսումով զինուած հայ երիտասարդերիտասարդուհին ինքզինք արժեւորէ հայ կեանքէն ներս՝ իր ուսումը ծառայութեան ճամբով ի սպաս դնելով մեր ազգին զարգացման ու հզօրացման: Սփիւռքը անյետաձգելի կարիքը ունի մարդուժի. հետեւաբար, մարդուժի պատրաստութիւնը Սփիւռքին համար պէտք է դառնայ առաջնահերթութիւն:

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԹԵԼԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մարդուժի պատրաստութեան գծով Մեր պարզած մտահոգութիւններուն, մատնանշած կարելիութիւններուն ու կատարած ընդգծումներուն լոյսին տակ, կ'ուզենք հետեւեալ գործնական թելադրութիւնները կատարել.

1) Հակառակ Սփիւռքի դժուար պայմաններուն ու սահմանափակ միջոցներուն, մարդուժի պատրաստութեան գծով հսկայ աշխատանք է կատարուած: Մեր բարձր գնահատանքը կը յայտնենք մարդակերտումի ու հայակերտումի սրբազան առաքելութեան լծուած բոլոր նուիրեալներուն: Ժամանակը հասած է, որ գաղութներէն ներս մարդուժի պատրաստութեան նուիրուած մեր կառույցներուն գործունէութիւնը ըլլայ աւելի ներդաշնակ, համագործած ու համապատասխան ներկայ իրականութիւններուն եւ սպասումներուն: Այս ուղղու-

թեամբ անհրաժեշտ է, որ ծրագրաւորումի յատուկ աշխատանք կատարուի կառույցներու պատասխանատուներուն մասնակցութեամբ՝ կրկնութիւններէ ու բացթողումներէ խուսափելու համար:

2) Գաղութներէն ներս մարդուժի համախմբումը կը նկատենք անյետաձգելի անհրաժեշտութիւն: Համախմբումը կարելի է կատարել երկու հանգրուաններով: Առաջին հանգրուանին կը մասնակցի գաղութէն ներս գործող մարդուժը եւ երկրորդ հանգրուանին՝ նաեւ գաղութէն հեռու մնացած մարդուժը:

3) Բոլոր պարագաներուն համախմբումները անհրաժեշտ է որ կազմակերպուին յստակ օրակարգի մը հիման վրայ: Հարկ է լսել ներկաներուն տեսակէտները, մտահոգութիւնները ու առաջարկները, եւ ապա միասնաբար գաղութին հզօրացման առնչուած ընդհանուր ուղեգիծ մը ճշգրէ՝ առաջնահերթութիւններու յստակեցումով ու աշխատանքի բաժանումով:

4) Հարկ է յատուկ կարեւորութիւն ընծայել երիտասարդ-երիտասարդուհիներու մասնակցութեան՝ ներառելով յատկապէս համալսարանականներն ու համալսարանաւարտները:

5) Անհրաժեշտ է որոշ առիթներով եւ նոյնիսկ հանգրուանային կերպով գաղութին մարդուժը համախմբող հաւաքներ կազմակերպել՝ քննարկելու թէ՛ գաղութին հետ աղերս ունեցող ընդհանուր ծրագիրներ եւ թէ՛ համասփիւռքեան ու համազգային մտահոգութիւններ ու մարտահրաւէրներ:

6) Գաղութի մը մարդուժին ամբողջական ցանկագրումը կը նկատենք խիստ անհրաժեշտ: Աշխատանք մը, որ ներառէ հիմնական տեղեկութիւններ, որպէսզի կարելի ըլլայ զայն փոխանակել այլ գաղութներու հետ, համափիւռքեան տարողութեամբ մարդուժի ամբող-

ջական պատկերը ունենալու համար:

7) Թելադրելի է, որ յիշեալ յոյժ կարեւոր աշխատանքներուն իրենց գործօն մասնակցութիւնը բերեն թեմական, կուսակցական, կրթական, երիտասարդական, մշակութային, բարեսիրական եւ այլ կառույցներու գործադիր մարմինները:

8) Ինչպէս յայտնեցինք, մարդուժի պատրաստութիւնը նաեւ կը պահանջէ նիւթական յանձնառութիւն: Համայնական այս ճիգին մէջ մեր ունեւոր ազգայինները պարտաւոր պէտք է զգան այս ուղղութեամբ կարեւոր ներդրում կատարելու, հիմնադրամներու հաստատումով կամ տարեկան նպաստներու յատկացումով՝ ընդհանրապէս մարդու պատրաստութեան լծուած ծրագիրներուն եւ մասնաւորաբար այն կառույցներուն, որոնք կը ծառայեն նոյն նպատակին համար:

9) Մեր թեմերը ու կառույցները իրենց գործունէութեան օրակարգին վրայ կարեւոր տեղ պէտք է յատկացնեն մարդուժի պատրաստութեան հետ աղերս ունեցող նախաձեռնութիւններուն ու աշխատանքներուն:

Սփիւռքի վերակազմակերպման ու վերակենսաւորման աշխատանքները յղացողը, ծրագրողը եւ գործադրողը մեր մարդուժը պիտի ըլլայ: Արդ, որքա՛ն էական է մարդուժը մեզի համար եւ հետեւաբար՝ որքա՛ն հրամայական եւ անյետաձգելի մարդուժի պատրաստութիւնը:

Այս մտածումներով ու սպասումով, հայրական ջերմ սիրով կ'ողջունենք ձեզ, եւ կը վստահեցնենք, որ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը միշտ պատրաստ է զօրակից ու գործնապէս մասնակից դառնալու մարդուժի պատրաստութեան նուիրական առաքելութեան:

Հորիզոն

horizon

www.horizonweekly.ca

facebook.com/pages/horizonweekly

horizonweekly

@horizonweekly

YouTube – Horizon Weekly TV

CAMAM

3401, Olivar Asselin, Montréal, Qc H4J 1L5

397, boul. des Prairies, Laval, Qc H7N 2W6

45 Hallcrown Place, Willowdale, On M2J 4Y4

To donate online www.camam.org

ADVERTISE YOUR BUSINESS HERE

ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՄԷՋ «ՀՈՐԻԶՈՆ»Ի ՁԵՐ ԾԱՆՈՒՅՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՅԷՔ՝ ԺԱԳ ՎԱՐԴԵՏԵԱՆԻՆ

CALL JACK VARBEDIAN (416) 722-9225

Voyages HAIG Travel

Ձեր բոլոր ճամբորդական Կարիքներուն համար հեռաձայնել՝ (514) 284-7676

ՅԱՏՈՒԿ ԳԻՆԵՐ ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ... ԼՍԻՍԳՈՅՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՅԱՐԱՐԱՐԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

*Նոր Հասցէ՝ Voyages Haig Travel 4150 Rue Sherbrooke Ouest suite 404A, Westmount, QC H3Z 1C2

PERMIS DE QUÉBEC

Tel: + 1 514-284-7676 Email info@haigtravel.ca

ՀՈՐԻԶՈՆ, 15-22 ՅՈՒՆԻՍԻԱՐ 2024 5

Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ ՀՕՄ-ի Ծաղկոցի Կաղանդը

Մոնթրէալի հայ գաղութի փոքրիկները բախտը ունին յաճախելու Սուրբ Յակոբ եկեղեցւոյ ՀՕՄ–ի Ծաղկոցը։ Ծաղկոցը մեր երեխաներուն համար առողջ միջավայր ըլլալէ անկախ, տաքուկ ու սիրով լեցուն մթնոլորտով կը համակէ իրենց առօրեան եւ կը փոխանցէ զանազան գիտելիքներ, անոնց ծանօթացնելով նաեւ հայկական աւան–դուլթիւններու ու տօներուն։

Առ այդ, Դեկտեմբեր ամսուան առաջին օրերէն Ծաղկոցի երեխաները ապրեցան ամանորեայ ուրախ պահեր, վայելեով իրենց տաքուկ յարկին Կաղանդի ճոխ ու զար–դարանքները, որոնք բծախնդրօրէն պատրաստուած էին։

Իւրաքանչիւր ուսուցչուհի իր դասարանի աշակերտներուն ներկայացուց Կա–ղանդի պատմութիւններ եւ տիկնիկային թատրոններ, որպէսզի փոքրիկները զգան ու ապրին Կաղանդի մթնոլորտը։

Աշակերտները իրենց կարգին մեծ հաճոյքով պատրաստեցին Կաղանդ Պապու–կին զրկելիք հետաքրքրական նամակները։ Այդ նամակները հիւսիսային բեւեռ հասցնելու համար, Ծաղկոց այցելեց Կաղանդ Մաման, որպէսզի նուէրները պատրաս–տեն թղուկներուն հետ միասին։

Փոքրիկները հետզհետէ առաւել անհամբերութեամբ Կաղանդ Պապուկին այցե–լութիւնը կը սպասէին, իսկ մեր ուսուցչուհիները ջանք չէին խնայեր զբաղած պահե–լու մեր փոքրիկները, մինչեւ հասնէր այդ սպասուած օրը։ Ուստի անոնք միասնաբար սորվեցան Կաղանդի երգեր ու արտասանութիւններ, պատրաստեցին տօնական կաղա–պարներով համով տուրմ ու Կաղանդի թեմայով շատ գեղեցիկ ձեռային աշխատանք–ներ, թատրոններ ու աշխատանոցներ։

Այս բոլորին զուգահեռ երեխաները ունեցան կախարդական եւ հմայիչ այցե–լութիւն մը, երբ երեք մեծ շունիկները, իրենց տիրոջ հետ միասին, կատարեցին շատ գեղցիկ ներկայացում մը, ուրախացնելով բոլորը։

Վերջապէս, հասաւ սպասուած կախարդական ու յատուկ օրը, երբ բոլոր փոք–րիկներն ու ուսուցչական կազմը բարձրացան Ահարոնեան սրահ՝ դիմաւորելու Կա–ղանդ Պապան։ Սրահը լեցուն էր ժպիտով, երջանկութեամբ, ուրախութեամբ, ինչպէս նաեւ երգերու ու ծափերու ձայներով։

Միրելի Կաղանդ Պապան հասաւ եւ իր հետ բերաւ մեծ անակնկալ մը։ Անոր կ’ընկերակցէր Կաղանդ Մաման, որուն դերը սիրայօժար կատարեց փոքրիկներուն կողմէն շատ սիրուած Ժօէլը՝ Ժօէլ Տէր նիկողոսեան Ջինչիեանը։

Բոլորը երգեցին, պարեցին, ատացան նուէրներ։ Իսկապէս անմոռանալի օր մը։

Մենք բոլորն երախտապարտ ենք ու շնորհակալ ՀՕՄ–ի Ծաղկոցի տնօրէնու–թեան եւ բոլոր անձնակազմին, որոնք մեր մանուկներուն կը ներշնչեն, կը դաստիա–րակեն ու կ’ուսուցանեն։ Մենք պէտք է շարունակենք վստահիլ մեր զաւակները հայ–կական մանկամսուրին, հայկական Ծաղկոցին, ու հայկական վարժարանին, ուր անոնք կը սորվին ըլլալ ոչ միայն փայլուն ու յաջող մարդիկ, այլ նաեւ կը սորվին ըլլալ հաւատարիմ հայ ազգին ու հայրենիքին։

Սաւան Զէյթեան Տարագճեան

«Արամ եւ Պերճուհի Մարգարեան Մանկամսուր»ի Կաղանդը

Դեկտեմբեր ամսուան առաջին օրէն սկսեալ բոլորը անխտիր կը սկսին աջ–ձախ վազվզել Կաղանդն ու Սուրբ Ծնունդը ուրախութեամբ դիմաւորելու համար։ Բոլորին սրտերը լայն կը բացուին, տօնածառերը կը զարդարուին, եւ մեծ ու փոքր անհամբեր կը սպասեն դիմաւորելու Կաղանդ Պապուկն ու Ամանորը։ Մանուկներուն համար անշուշտ այս տօնական օրերու հանդիսութիւններն ու խրախճանքները տա–կաւին նորութիւլն են եւ անոնք ուրախութեամբ ու զարմանքով կը վայելեն իրենց համար կազմակերպուած զանազան տօնախմբութիւնները։

«Արամ եւ Պերճուհի Մարգարեան Մանկամսուր»ի յարկին տակ, Նոր Տար–ուան եւ Սուրբ Ծնունդի պատրաստութիւնները կը սկսին այս ամսուան սկիզբէն։ Եր–գերով, զարդարանքներով, խաղերով եւ թատրոններով, մանկավարժները ճիգ չեն խնայեր փոքրիկներուն փոխանցելու համար տօնական օրերու կախարդական տրա–մադրութիւնները։ Այս Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին, մանկամսուրի աշակերտնե–րը սորվեցան Կաղանդի եւ Ծնունդի երգեր, պատրաստեցին ձեռային աշխատանքներ եւ լսեցին կարճ պատմութիւններ՝ ըլլան անոնք եղնիկներուն, ձիւնէ մարդուն, տօ–նածառին, Կաղանդ Մամիկին թէ Կաղանդ Պապուկին մասին։ Կաղանդի թեմային հետ առնչուող հաճելի ու հետաքրքրական աշխատանոցները քաջալերեցին, որ մանուկնե–րը տարբեր–տարբեր խաղերու միջոցաւ զարգացնեն եւ ամրապնդեն իրենց գիտելիք–ները։ Անոնք նաեւ շարադրեցին նամակներ եւ Կաղանդ Մամային օգնութեամբ զա–նոնք ուղարկեցին Կաղանդ Պապուկին։ Վերջապէս, անոնք պատրաստեցին տօնածառի կաղապարով տուրմեր եւ համով–համով ճաշակեցին զանոնք։

Տօնական այս վերջին շաբթուան ընթացքին խումբ մը փոքրիկներ նեկայա–ցուցին Յիսուս մանուկի ծնունդը։ Բոլորը հիացած եւ քար լռութեամբ կը դիտէին զի–րենք։ Կաղանդ Պապան իր թղուկներով, եղնիկներով եւ անշուշտ Կաղանդ Մամային հետ այցելեց մանկամսուրը։ Դժբախտաբար կաղանդ պապան չէր գտներ իր ականոցնե–րը։ Արդեօք ո՞ւր էին անոնք։ Ո՞վ կրնար առած ըլլալ։ Բոլորը գործի լծուեցան զա–նոնք գտնելու նպատակով եւ ի յայտ եկաւ, որ իր թղուկներէն մէկն էր ականոցները պահողը։ Այս վերջիններս խնդալով ու պարելով՝ ճոխ մթնոլորտ մը ստեղծեցին եւ բո–լորին սքանչելի վայրկեաններ ապրեցուցին։ Մանուկներուն ժպիտները իրենց դէմքե–րէն մնացին անպակաս։ Անոնք չէին հաւատար, որ Կաղանդ Պապան կանգնած էր իրենց առջեւ եւ բոլորին բերած՝ գոյնզգոյն նուէրներ։

Տնօրէնութեան եւ անձնակազմին վարձքը կատար։ Իրենց տքնաջան աշխա–տանքը բեղմնաւորուեցաւ մեր փոքրիկներուն անսահման ուրախութեամբ եւ բացա–զանչութիւններով։ Անոնք օրն ի բուն կ’աշխատին մեր զաւակներուն կրթական ապահով միջավայր մը պարգեւելու համար։

Մարի Յովհաննէսեան Գասարճեան

ՅԱԻԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՕՄ–ի Գանատայի Շրջանային Վարչութեան կազմը, իր բոլոր մասնաճիւղերու ընկեր–ընկերուհիներու անունով, խորին ցաւակցութիւն կը յայտնէ Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Բարգէն Արք. Չարեանին, Գաթարոյեան, Թաշճեան ընտանիքներուն եւ հարազատներուն, Գերշ. Տ. Սուրէն Սրբ. Արք. Գաթարոյեանի վախճանման տխուր առի–թով։

Վախճանեալը բոլորին կողմէ ճանչցուած է իբրեւ իմաստուն, պայծառատես, ազ–գանուէր, նուիրեալ ու շինարար այն եզակի եկեղեցականը, որ երկար տարիներ ձեռնհա–սօրէն վարած է Բերիոյ Թեմի Առաջնորդութեան պաշտօնը եւ արձանադրած սուրիահա–յութեան ազգային–եկեղեցական պատմութեան մէջ վերելքի շրջան մը։

Գանատահայ գաղութի պատմութեան մէջ ալ իր բարի համբաւը կապուած է Մոնթրէալի Սուրբ Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ հիմնադրութեան առաջին շրջանին։ Իսկ իր կեանքի վերջին շրջանին նոյնպէս, իբրեւ եկեղեցւոյս հոգեւոր տեսուչ։

Տ. Սուրէն Սրբ. Արք. Գաթարոյեան եղած է ՀՕՄ–ի Գանատայի ընտանիքին սրտամօտիկ անձնաւորութիւն մը։ Յաճախ ներկայ գտնուած է մեր ձեռնարկներուն եւ իր խրախուսիչ խօսքերով, օրհնութեամբ, պատգամներով եւ աղօթքներով գօտեպնդած է բո–լորս եւ դարձած է սէր ու յարգանք վայելող, բարի համբաւի տէր կղերական մը։

Կը խնդրենք առ Բարձրեալն Աստուած, որ Սուրբ Հոգւուով միխիթարէ բոլորս եւ լոյս ու խաղաղութիւն պարգեւէ մեր սիրելի Գերաշնորհ Տ. Սուրէն Սրբ. Արք. Գաթարոյեան հոգիին։

ՀՕՄ-ի Գանատայի Թրջանային Վարչութիւն
18 Դեկտեմբեր 2023

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Գաթարոյեան, Թաշճեան, Պոյաճեան, Ասիլեան, Իմամէճեան եւ Տուայոն ընտանիք–ներս այսու կու գանք շնորհակալութիւն յայտնելու Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. Կաթողիկոսին, Կաթողիկոսութեան Ազգային Կեդրոնական վարչութեան ու միաբան հայրերուն, Գանատայի Հայոց Թեմիս Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Բարգէն Արք. Չարեանին, Թեմիս Կրօնական Ժողովին եւ Ազգային Վարչութեան ու հո–գեւորականաց դասին, Գանատահայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Աբգար Եպս. Յովակիմեանին

եւ Թեմի հոգեւորականաց դասին, Հիւսիսային Ամերիկայի Արեւելեան Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Անուշաւան Արք. Դանիէլեանին ու Կրօնական Ժողովին, Ազգային Վարչու–թեան ու հոգեւորականաց դասին, Ս. Յակոբ Առաջ. Մայր Եկեղեցւոյ Հովիւին եւ Հո–գաբարձութեան, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Հովիւին, Օգնական Հովիւին եւ Հոգա–բարձութեան, Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ Հովիւին եւ Հոգաբարձութեան, Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ Հովիւին, Օգնական Հովիւին եւ Մխականին, ՀՅԴ Բիւրոյին, ներկայացուցի–չին՝ պրն. Յակոբ Տէր Խաչատուրեանին, եւ անդամին՝ պրն. Ռաֆֆի Տօնապետեանին, Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան անդամ ԺԺ. Ժիրայր Պասմաճեանին, գաղութիս Ազգային, Կրթական, Բարեսիրական, Մարմնամարզական եւ Մշակութային կառոյցնե–րու վարչութեանց եւ ներկայացուցիչներուն, Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդութեան, Ազգային վարչութեան եւ կրօնական դասին, Հալէպի միւֆթի Շէյխ Մահմուտ Աաքա–մին, ՀՄԸՄ–ի Կեդրոնական վարչութեան, Գանատայի ՀՄԸՄ–Կամքի սկսուտներուն, Լիբանանի Հայկական Երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ երեսփոխան Յակոբ Բազրատունիին, Պուրճ Համուտի քաղաքապետ Մարտիկ Պօղոսեանին եւ անհատնե–րու, որոնք ցաւակցեցան Հայ եկեղեցւոյ նուիրեալին ու մեր հարազատին՝ Հոգեւոյս Տ. Սուրէն Արք. Գաթարոյեանի վախճանման տխուր առիթով։

Հ Ո Գ Ե Հ Ա Ն Գ Ի Ս Տ

Ողբ. ՀՐԱԶ Տէ՛Ր ՍԱՐԳԻՍԵԱՆի մահուան 5–րդ տարելիցին առթիւ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 21 Յունուար 2024–ին, Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. Պատարագի։ Սգակիրներ՝ տիկ. Փիէրէթ Տէր Սար–գիսեան, տոբթ. Շանթ Տէր Սարգիսեան, տէր եւ տիկ. Արթին եւ Անի Մաժակեան, տիար Բաֆֆի Տէր Սարգիսեան, տէր եւ տիկ. Հիյթ եւ Միլիսա Միլլըր եւ զւկէ․, տիար Մարտիկ Տէօքմէճեան։

horiZon H O R I Z O N Hebdomadaire arménien Armenian Weekly Publié par / Published by Les Publications Arméniennes (1991) 3401, Olivar-Asselin Montréal, Québec Canada H4J 1L5	Abonnement annuel / Yearly subscription Canada 2e classe - 2nd class: \$80 plus applicable taxes 1re classe - 1st class: \$95 États-Unis / USA 1re classe - 1st class: \$95 US Ailleurs / Elsewhere 1re classe - 1st class: \$125 US	Administration / Publicité Sylva Ehramdjian-Bachekjian (General Manager) Tél.: (514) 332-3757 E-Mail: sylv@horizonweekly.ca Courrier de deuxième classe /No. 40065294 / Second class mail Dépôt légal: bibliothèques nationales du Québec et du Canada - ISSN 0708580X	Վարիչ Խմբագիր՝ Վահագն Գարազաշեան Վարչական պատասխանատու՝ Սիլվա Էհրամճեան Աւագ խմբագիր՝ Վրէժ-Արմէն Արքիմեան Անգլերէն/Յրանճերէն՝ Վիգէն Արքա- իամեան, Թիմա Սիլվահեան Սրբագրիչ՝ Սոնա Թիթիզեան Ծանուցումներու ձեւաւորում՝ Լորի Խաչերեան
Թորոնթոյի Ներկայացուցիչներ՝ Լուսանկարիչներ՝ Արմէն Ալեմեան, Մայք Թաշճեան, Իշխան Ղազարեան, Վազգէն Տէկիրմէնթաշ	Գրիգոր Հոթոյեան, (416) 494-1921 Ժազ Վարպետեան, (416) 722-9225		

ADONIS

NOS MAGASINS

2001 Sauvé O,
Montréal, QC H4N 3L6
(514) 382-8606

4601 boul.Des Sources,
Montréal, QC H8Y 3C5
(514) 685-5050

8880 boul. Leduc,
Brossard, QC J4Y 0G4
(450) 656-9595

2425 boul.Curé Labelle,
Laval, QC H7V 1R3
(450) 978-2333

225 Rue Peel,
Montréal, QC H3C 2G6
(514) 905-6499

2173 St-Cathrine O,
Montréal, QC H3H 1M9
(514) 933-4747

3100 boul. Thimens,
Montréal, QC H4R 0C9
(450) 904-6789

2655 Ave. Des Aristocrates,
Laval, QC H7E 0H3
(450) 665-8801

7250 boul.Des Roseaies,
Anjou, QC H1M 2T5
(514) 493-6667

1240 Ave Eglinton O,
Mississauga, ON L5V 1N3
(905) 363-0707

1055 St-Laurent boul,
Ottawa, ON K1K 3B1
(613) 778-8883

920 boul.Maloney O,
Gatineau, QC J8T 3R6
(819) 317-1737

Suivez-nous !

www.groupeadonis.ca

20 Ashtonbee. Road,
Scarborough, ON M1L 4R5
(416) 642-1515

2561 Stanfield Rd,
Mississauga, ON L4Y 1R6
(365) 207-0200

1700 Rue Bouvier
Québec, QC G2K 1N8
(581) 890-9994

KAREN

BARRY

GARO

ALEX

ARLENE

K A Z A N D J I A N

ACHAT|VENTE|FINANCE

RE/MAX 3000

IMMOBILIER
+
HYPOTHÈQUE

514 333 3000

CLASSÉS PARMi LES MEILLEURS COURTIERs RE/MAX AU NIVEAU MONDIAL

RANKED AMONGST THE HIGHEST PREFORMING RE/MAX BROKERS WORLDWIDE

- Karen Kazandjian, DA, courtier immobilier et hypothécaire agréé
- Barry Kazandjian, BA, courtier immobilier
- Garo Kazandjian, courtier immobilier
- Alex Kazandjian, courtier immobilier
- Arlene Der Ghougassian, courtier hypothécaire

RE/MAX 3000 INC. AGENCE IMMOBILIÈRE ET CABINET HYPOTHÉCAIRE